

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 1 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
Üldplaneeringu eelnõu kooskõlastamise perioodil esitatud ettepanekud		
392.	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet 05.07.2024 nr 16-6/18-3558-008 dokumendi viide	TTJA kooskõlastab Rapla valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu.
393.	Päästeamet 17.07.2024 nr 7.2-3.4/4450-2 dokumendi viide	Päästeseaduse § 5 lg 1 p 7 alusel annab Päästeameti Lääne päästekeskus kooskõlastuse Rapla valla üldplaneeringule.
394.	Terviseamet 22.07.2024 nr 9.3-4/24/6966-2 dokumendi viide	Terviseameti lääne regionaalosakond on tutvunud esitatud planeeringumaterjalidega ning kooskõlastab Rapla valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu.
395.	Urge maaüksuse omanik 23.07.2024 telefonivestlus dokumendi viide	Maaomanik ei nõustu riigimaantee kaitsevööndi laiendamisega u 90 m pikkuses lõigus Kaiu alevikus Urge maaüksusel (katastritunnus 27701:002:0392) paikneva elamu lähedal. Kõrgepingeliinide all on metsades sageli songermaa. Ettepanek on nõuda võrguettevõttelt liinialuste kordategemist selliselt, et seal oleks võimalik põldu pidada või leida maale mingi muu mõistlik kasutus.
396.	Edelaraudtee 24.07.2024 nr EDI-V-2024-80 dokumendi viide	Tulenevalt Vabariigi Valitsuse ja Kliimaministeeriumi poolt kavandatud reisirongiliikluse tihendamise kavatsusest Tallinn-Rapla vahelisel raudteelõigul- so taktgraafikule üleminek reisrongidele sõidukiirustega kuni 160 km/h, leiame, et koostamisel olevale üldplaneeringule on vaja lisada järgmised antud asjaoludel ohutustaset tõsta aitavad aspektid: 1. Peatuskohtade ja jaamade (näiteks Hagudi) kompleksel ümberehitamisel lahendatakse juurdepääsuteed ja raudteeületamine jalakäijatele ja kergliiklejatele tiheasustusaladel eelistatult eritasandiliselt (tunneliga); 2. Elamute planeerimisel raudtee lähipiirkonnas on vaja arvestada raudtee toimimisest tuleneda võivate häiritustega (veeremi liikumise müra, vedurite helisignaalid ülesõitudule lähenemisel jms) ning juba vastavate detailplaneeringute ning projekteerimistingimuste koostamisel ette näha vajalikud leevendusmeetmed.

Kasutatud lühendid: DP - detailplaneering; KSH - keskkonnamõju strateegiline hindamine; LS - lähteseisukohad; VTK - väljatöötamise kavatsus; ÜP - üldplaneering.

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 2 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
397.	<p>Kaitseministeerium 25.07.2024 nr 12-1/24/280-6</p> <p>dokumendi viide</p>	<p>Kaitseministeerium kooskõlastab Rapla valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu, kuid palume enne üldplaneeringu vastuvõtmist korrigeerida üldplaneeringu seletuskirja peatüki 5.51 „Riigikaitse maa-ala“ ehitustingimuste punkti 3.3 ning jätta sealt välja päikeseelektrijaamad. Selgitame, et Rapla vallas ei ole üldjuhul päikeseelektrijaamade püstitamise kooskõlastamine Kaitseministeeriumiga vajalik. Piisab, kui päikeseelektrijaam vastab õigusaktidega kehtestatud elektromagnetilise ühilduvuse nõuetele ja asjakohastele standarditele. Selline nõue on üldplaneeringu seletuskirja peatüki 6.5.8 "Taastuenergeetika" päikeseenergeetika kavandamise tingimuste punktis 5.3 piisavalt sätestatud. Päikeseelektrijaama kui ehitise püstitamise kooskõlastamine Kaitseministeeriumiga on nõutav ainult ehitusseadustiku § 120 lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul ehk siis, kui see kavatsetakse püstitada riigikaitse ehitise piiranguvööndisse.</p>
398.	<p>Elering AS 26.07.2024 nr 11-4/2024/545-2</p> <p>dokumendi viide</p>	<p>Kaitsevöönd ja paigaldiste ohutus</p> <p>Planeeringualale jääb Eleringi poolt hallatavaid kaitsevööndiga elektri- ja gaasipaigaldisi, mille puhul tuleb arvestada kaitsevööndi alal kehtivate piirangutega. Kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord on sätestatud ehitusseadustiku §70 lõike 8 alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri määrusega 25.06.2015 nr 73. Kõik ristumised Eleringi taristuga ja kaitsevööndis planeeritavad tegevused tuleb kooskõlastada Eleringiga. Detailsema info või eelprojekti tarbeks tehniliste tingimuste taotlemiseks palume pöörduda Eleringi poole.</p> <p>Juhime teie tähelepanu asjaolule, et lisaks ehitise kaitsevööndist tulenevatele piirangutele peab uute ehitiste kavandamisel arvestama olemasolevate ehitiste ohutuse tagamiseks vajalike meetmetega. Ehitisi, hooneid ja rajatisi ei või ehitada õhuliini sihialasse. Sihiala laius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 110 kV liini teljest – 16 m • 330 kV liini teljest – 22 m <p>Ehitiste planeerimisel tuleb arvestada gaasitorustiku ohutuskujaga so. gaasitorustiku ja ehitise vahekaugus ohutuse tagamiseks, mis peab olema piisav selleks, et kaitsta inimeste tervist ja elu gaasitorustike tekitatud müra, vibratsiooni, õhusaaste ja lõhnade eest ning ohuolukorra tekkimisel torustikus. Sõltumata standardi EVS 884:217 kohaselt määratud ohutuskuja arvutuslikust väärtusest peab elamute ning majutus-, toitlus-, kaubandus-, teenindus- või muude avalike hoonete ohutuskuja olema vähemalt 25 m.</p>

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>Elektrituulikute osas tuleb lisaks arvestada nõutavat tuuliku vahekaugust 110 ja 330 kV liinidest hetkel kehtiva standardi EVS-EN 50341-2-20:2018 ELEKTRIÕHULIINID VAHELDUVPINGEGA ÜLE 1 kV Osa 2-20: Eesti siseriiklikud erinõuded (SEN) alusel. Nimetatud standardi järgi on vähim horisontaalne kaugus elektrituuliku torni telje ja õhuliini lähima juhtme vahel (tuule puudumisel) tuuliku masti kahekordne kõrgus.</p> <p>Elektrituulikute vahekauguse määramisel D kategooria gaasitorustikust lähtume üldtunnustatud Euroopas rakendatud praktika GPG („Good Practic Guide“) dokumendist „UKOPA/GP/013 Edition 1, 17. juuni 2017“. Nimetatud dokumendi kohaselt on vähim horisontaalne kaugus D kategooria gaasitorustiku ja tuuliku masti vahel poolteise kordne (1,5 kordne) tuuliku masti kõrgus.</p> <p>Tuulepargi ühendusliini kaitsevöönd võib kattuda Eleringi õhuliini kaitsevööndiga. Õhuliini planeerimisel on nõutav telje kaugus Eleringi õhuliini teljest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kahe 330 kV õhuliini telgede vaheline kaugus - 40m • 330 kV ja 110 kV õhuliin telgede vaheline kaugus - 35m • kahe 110 kV õhuliini telgede vaheline kaugus - 20m <p>Maakaabli ja 110 kV õhuliini vaheline kaugus on õhuliini teljest kaablini vähemalt 15m.</p> <p>Maakaabli ja 330 kV õhuliini vaheline kaugus on õhuliini teljest kaablini vähemalt 25m.</p> <p>Tuulepargi õhuliini ja Eleringi õhuliini ühistele mastidele rajamine ei ole lubatud.</p> <p>Planeeritud investeeringud</p> <p>Peatükis 6.5.5 on perspektiivsete põhivõrgu investeeringute ja Rail Balticu osas vananenud info. Rapla valla territooriumi läbivatest liinidest on planeeritud 330 kV Paide – Kiisa L357 õhuliini rekonstrueerimine. L357 rekonstrueerimisel tõstetakse sellega osaliselt ühistele mastidele 110 kV õhuliin Paide – Rapla L187. Ehitustööd algavad käesoleva aasta lõpus ja lõppevad aastal 2026.</p> <p>Elering ei planeeri Rapla valla territooriumile kaabelliine. Tulevikus rekonstrueeritakse valla territooriumil paiknevad liinid nende olemasoleval trassil samal kujul ehk õhuliinidena.</p> <p>Gaasivõrgu osas ei ole valla territooriumil suuremaid investeeringuid ette nähtud.</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 4 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
399.	<p>eraisik 30.07.2024 e-kiri</p> <p>dokumendi viide</p>	<p>Palun Urge tee 10 (27701:002:0071) kinnistul riigitee kaitsevööndit mitte laiendada ja jätta kehtima senine riigitee kaitsevöönd.</p> <p>Planeeritav kaitsevöönd seab piirangud ca poolele minu valduses olevale maatükile ning juba seal olemas olevatele hoonetele. Seades seega piirangud ja reeglid minu igapäeva elule ning alandades märkimisväärselt kinnistu väärtust.</p>
400.	<p>Maa-amet 30.07.2024 nr 6-3/24/8667-2</p> <p>dokumendi viide</p>	<p>Täname, et olete osaliselt arvestanud Maa-ameti 29.07.2022 kirjas nr 6-3/22/11568-2 toodud märkustega. Palume arvestada ka ülejäänud märkustega.</p> <p>1. Oma 29.07.2022 kirjas märkisime, et seletuskirja peatükis 4.3 Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud on märgitud, et detailplaneeringu koostamine on muuhulgas kohustuslik tootmis-, ladustamis- või muu tegevuse kavandamisel või laiendamisel, millega võib kaasneda oluline keskkonnamõju. Märkisime, et eeltoodu võib kohalduda ka maavarade kaevandamisele. Selgitasime ka, et maardlate aladel antakse kaevandamisloa õigusaktidega sätestatud korras ja tingimustel ning maavara kaevandamine kui tegevus ei nõua ühegi õigusakti järgi detailplaneeringu koostamist. Maavara kaevandamise loa taotluse menetlus on avalik protsess ning loa taotluse menetlusele kaasatakse nii kohalik omavalitsus kui ka kohalik elanikkond. Igakordne kohustuslik detailplaneeringu koostamise kohustus oleks kaevandamisloa taotluse avalikku menetlust dubleeriv avalik menetlus. Loa andja saadab kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamus saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele. Kohalik omavalitsus saab hinnata kaevandamisloa taotlusega tutvumisel detailplaneeringu algatamise otstarbekust ja teha vajadusel põhjendatud kaalutusotsuse detailplaneeringu algatamiseks. Detailplaneeringu koostamise igakordne kaalutlemata nõudmine üldplaneeringus oleva kohustusliku tingimuse tõttu halvendab maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda ning on vastuolus MaaPS § 14. Kooskõlastuste ja ettepanekute tabelis olete märkinud, et ÜP-ga ei ole maavarade kaevandamisele DP koostamise kohustust määratud põhjustel, millised olete ettepanekus välja toonud. Mäetööstusmaale kaevandamisjärgsete tegevuste kavandamiseks on vajalik detailplaneeringu koostamise kaalumise õigus omavalitsusele jätta. Sõnastuse korrigeerimist kaalutakse. Seletuskirja ei ole selles küsimuses muudetud.</p>

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>Maa-amet nõustub, et kohalikul omavalitsusel on põhjendatud kaalutusotsusena alati detailplaneeringu koostamine algatada. Praeguses sõnastuses on tegu kohustusliku üldplaneeringu tingimusega, kuna tootmis-, ladustamis- või muu tegevus, millega võib kaasneda oluline keskkonnamõju, on huvi korral tõlgendatav ka maavara kaevandamise regulatsioonina. Palume jätkuvalt seletuskirja täpsustada selliselt, et <u>igakordne detailplaneeringu koostamise kohustus</u> ei kehti maavarade kaevandamise korral. Maa-amet nõustub seletuskirja täiendamisega selliselt, et maardla alal olemasoleva karjääri laiendamisel, uue mäetööstusmaa määramisel või uue kaevandamiskoha avamisel tuleb kohaliku omavalitsuse <u>põhjendatud kaalutusotsuse</u> korral koostada detailplaneering.</p> <p>2. Maa-amet ei nõustunud oma 29.07.2022 kirjas seletuskirja peatükis 5.16 Põllu (MP) ja metsa (MM) maa-ala (TM) märgituga, et põllu- ja metsamaale võib rajada ühepereelamuid (koos abihoonetega), puhkerajatisi, ühiskondlikke hooneid jms piirkonna hea elukeskkonna tagamiseks vajalikke hooneid või rajatisi, samuti äri- ja tootmisettevõtteid ja muid hooneid. Selgitasime, et põllu- ja metsamaad kattuvad maardlatega. Selgitasime, et maavarale juurdepääsuks on vajalik maavara katvate pinnasekihtide eemaldamine, mille järel on võimalik maavara maapõuest väljata. Samaaegselt ei ole võimalik ehitada hooneid ja rajatisi ning tagada maavarale juurdepääs. Hoonete alt ja hooneid ümbritsevalt alalt maavara kaevandamine võimalik ei ole. Maardla alale ehitatud ehitist kasutab maapõue tuge, mida võimaldab maapõue osa, mis on maavarana arvel maardlas. Maavara ja seda katva pinnase maapõuest väljamise korral kaoks ehitisel ehituslik maapõuetugi. Seega piirkonnas, kuhu on ehitatud ehitist, ei ole võimalik maavara kaevandada ehk olemasoleva olukorraga võrreldes maavarale juurdepääs halveneb. Selgitasime, et maardlatega kattuvatele aladele on ehitisi ning rajatisi võimalik rajada vaid peale maavaravaru ammendumist või kui selleks on saadud MaaPS kohane kooskõlastus võib luba.</p> <p>Kooskõlastuste ja ettepanekute tabelis olete märkinud, et ettepanekuga arvestatakse ja seletuskirja ptk 5.6 täpsustatakse järgmises sõnastuses: „Ehitustegevus maardlatel (sh mäetööstuse maa-alal) on võimalik vaid pärast maavara ammendumist või kui selleks on saadud maapõueseaduse alusel muu kooskõlastus või luba. Üldplaneeringuga vastavat</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 6 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>kooskõlastust/luba antud ei ole.“ Seletuskirja ei ole selles küsimuses muudetud.</p> <p>Palume seletuskirja vastavalt täpsustada, vastasel juhul halveneb maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ja planeering on vastuolus MaaPS §-ga 14.</p> <p>Maa-amet kooskõlastab Rapla valla üldplaneeringu tingimusel, et seletuskirja täpsustatakse vastavalt eeltoodud märkustele. Märkustega arvestamata jätmisel halveneb maavarale juurdepääsu osas olemasolev olukord ja planeering on vastuolus MaaPS § 14.</p>
401.	<p>Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus 31.07.2024 nr 4-4/24/3037-3 dokumendi viide</p>	<p>Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus kooskõlastab Rapla valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu märkusteta.</p>
402.	<p>Riigimetsa Majandamise Keskus 31.07.2024 nr 3-1.1/2024/4260 dokumendi viide</p>	<p>Palume eemaldada väärtuslike põllumaade kihist RMK halduses oleval katastriüksusel tunnusega 29202:003:0041 asuva objekti. Tegu on poolloodusliku koosluse alaga, mida ei saa lugeda väärtuslikuks põllumaaks.</p>
403.	<p>Kliimaministeerium 01.08.2024 nr 7-15/24/3288-4 dokumendi viide</p>	<p>1. Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 5.6 „Mäetööstuse maa-ala“ (lk 31) on märgitud üldistes kasutus- ja ehitustingimuste punktis 1, et <i>maardlate kasutuselevõtul vältida võimalusel alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel, väärtuslikel maastikel ja rohelises võrgustikus. Juhul, kui kaevandamine on vältimatu, tuleb see korraldada selliselt, et tekiks võimalikult vähe mõju rohelisele võrgustikule, maastiku ilmele ning puhkeotstarbelise, metsa- ja põllumajandusliku kasutuse huvidele ning vajadusel rakendades leevendusmeetmeid. Vajadusel tuleb lisada kaevandamisloale tingimused leevendavate meetmete rakendamiseks.</i> Seletuskirja peatükis 6.3.4 „Väärtuslikud põllumajandusmaad“ kaitse- ja kasutustingimustes (lk 56) punktis 6 on kirjas, et <i>maardlate kasutuselevõtul vältida võimalusel alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaaluda eelnevalt kaasnevaid mõjusid väärtuslikule põllumajandusmaale.</i> Palun kasutada läbivalt samu termineid, antud juhul tuleks lk 31 „vältimatu“ asemel kasutada „majanduslikult otstarbekas“. Lisaks palume vaadata üle soovitus: <i>Juhul, kui nimetatud aladel on</i></p>

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaaluda eelnevalt kaasnevaid mõjusid väärtuslikule põllumajandusmaale. Juhul kui on majanduslikult otstarbekas, siis tuleb eelistada seda suunda, mis on otstarbekas. Põllumajandusmaa osas ei saa kaevandamisel mõjusid reeglina leevendada, seega on sama alal ka mõjude kaalumise tarbetu.</p>
		<p>2. Üldplaneeringu seletuskirjas tuleks viidata ka koostatavale Rapla ja Pärnu maakonna maavarade teemaplaneeringule.</p>
		<p>3. Üldplaneeringu seletuskirja peatükis "Tingimused taastuenergeetika kavandamiseks", lk 76, punkt 4.2 ja KSH aruande eelnõu lk 57 on lause, mis vajab parandamist: "Soojuspuuraukude ja horisontaalsete maasoojussüsteemide rajamine on lubatud kui kaitsmata põhjaveega aladel kavandatav süsteem on kinnine (st põhjavesi juhitakse samasse veekihti)". Kinnise vertikaalse maasoojussüsteemi (puuraugud) puhul ei juhitata põhjavett tagasi samasse veekihti, see toimub nii avatud maasoojussüsteemide puhul. Avatud vertikaalsete maasoojussüsteemide rajamine on lubatud kaitsmata põhjaveega aladel.</p>
		<p>4. Palume parandada lk 56 tabelit nr 10, kus on kehtestatud põhjaveevarud Rapla vallas ja viia see vastavusse keskkonnaministri 26.07.2016 käskkirjaga nr 1-2/16/743, sest OrdoviitsiumiKambriumi põhjaveevaru ei ole kinnitatud ainult AS Solbritt suurkaevule, vaid ka AS Rapla Vesi ühisveevärgi suurkaevudele.</p>
		<p>5. Palume täpsemalt kirjutada, mis tegevused hakkavad Kuusiku loodusala toimuma seoses selle põhjaserva tootmise maa-alaks määramisega. Juhime tähelepanu, et Kuusiku loodusala on siseriiklikult kaitstud Kuusiku hoiualaga ning seal kehtivad looduskaitseadusest tulenevad kitsendused, sealhulgas tuleb ehitustegevus kooskõlastada kaitseala valitsejaga.</p>
		<p>6. Juhime tähelepanu, et KSH aruande eelnõu kokkuvõttes ja järeldustes ei ole müra osas nimetatud raudteemüra.</p>
		<p>7. Palume KSH aruande eelnõu peatükis 4.4.1 „Mõju välisõhu seisundile“ kasutada korrektseid termineid: „tahked osakesed“ asemel kasutada „osakesed“ ja „peentolm“ asemel „peenosakesed“.</p>
		<p>8. Palume KSH peatükis 4.1.6 "Mõju voolu- ja seisuveekogudele ning nende kalda kaitsevöönditele" ajakohastada viide veemajanduskavale, kus on toodud Lääne-Eesti vesikonna veekogude seisundi parandamiseks vajalikud meetmed. Kehtivad veemajanduskavad aastateks 2022-2027.</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 8 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>9. Planeeringualale jäävad Kliimaministeeriumi valitsemisel olevad ja raudtee alla jäävad kinnisasjad, millele on seatud hoonestusõigus Edelaraudtee aktsiaseltsi (äriregistrikood 10786958) kasuks. Palume saata üldplaneeringu materjal arvamuse avaldamiseks rautee-ettevõttele.</p> <p>Kliimaministeerium, vaadanud läbi üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõud, palub märkustega arvestada ning lähtudes planeerimisseaduse § 85 lõikest 3, kooskõlastab materjali.</p>
404.	<p>eraisik 02.08.2024 e-kiri dokumendi viide</p>	<p>Palun Aavikuristi kinnistu osas riigitee kaitsevööndit mitte laiendada ja jätta kehtima senine kaitsevöönd. Kavandatavas üldplaneeringus on kirjas (lk 63), et alevikke ja Rapla linna läbivad riigimaanteed on seaduse järgi tänavad ning nendele rakendub KUNI 10 m laiune kaitsevöönd. Nimetatud kinnistu jääb kavandatavas üldplaneeringus Kaiu alevikust välja ja seatavad piirangud kogu kinnistu pikkuses, riigiteega külgneval alal, langetavad kinnistu väärtust ning piiravad tegevusi kinnistul. Planeeritava kaitsevööndi sisse on istutatud hulganisti puid ja põõsaid, mis on minule ja minu perele emotsionaalselt tähtsad ja väärtuslikud ning teades riigiasutuste suhtumist, siis neile vajalikul hetkel võivad nad need sealt käskida hävitada, põhjendades seda sellega, et need asuvad riigitee kaitsevööndis. See jutt, et maaomaniku jaoks ei muutu midagi, on häma. Miks pean mina maaomanikuna küsima transpordiametilt luba tegutsemaks omal maal, mis on piisavalt kaugel riigi teest ja ei ohusta/takista seda kuidagi? Maaomanikel ei ole vaja seda bürokraatiat, mida tänases Eesti vabariigis on niigi igas valdkonnas meeletult. Kindlasti ei ole ma nõus sellise suhtumisega riigi asutuste poolt, et Transpordiamet teeb lihtsalt ettekirjutuse vallale ja nõuab sellega riigitee kaitsevööndi laiendamist 3 kordseks, planeeringus nimetatud lõigus. Ka asjaolud, millega seda põhjendatakse, näiteks kiirused on suured või tegemist on põhimaantee funktsiooni täitva riigiteega, ei ole proportsionaalsed planeeritava maa-ala suurusega piirangute alla seadmisega. Suurte kiiruste alla toomiseks võiks alustada selle lõigu sees oleva ristmiku ohutumaks tegemist ja paigaldada konkreetsed kiirust piiravad märgid, mitte soovituslikud nagu on seal täna. Need tingimused, mida tahetakse peale suruda, peaksid sel juhul kehtima kogu Kaiu alevikuga piirnevas ja kogu Kaiu- Vahastu tee ulatuses, mitte ainult selles lõigus. Jääb arusaamatuks, miks tahetakse ainult selles lõigus kaitsevööndit laiendada. Kui transpordiametil on plaan, nimetatud lõiguga, kas ristmiku ümberehitus vms, siis rääkigu seda otse ja avalikult, mitte</p>

Kasutatud lühendid: DP - detailplaneering; KSH - keskkonnamõju strateegiline hindamine; LS - lähteseisukohad; VTK - väljatöötamise kavatsus; ÜP - üldplaneering.

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>eelnevalt nõudeid ja tingimusi kehtestades. Nimetatud lõiku jääva ristmiku ohutumaks ja turvalisemaks tegemiseks olen valmis koostööks ja aruteluks ning vajadusel andma oma maad kasutusse.</p> <p>Kohaliku elaniku ja igapäevase liiklejana piirkonnas, teavitan, et Kaiu-Vahastu teel on ohtlikke ja suunaviitadeta ristmikke rohkem kui nimetatud lõiku jääv ristmik. Kasvandu küla ristmik/ "romula" tundub ametnikele puutumatu/ saamatu, samuti on ohtlikud ristumised Vade tee ja Kasvandu tee Kaius, Väravavahi tee Tolla külas, Tolla tee L2 Vana-Kaius.</p>
405.	<p>Keskkonnaamet 02.08.2024 nr 6-5/24/14267-3 dokumendi viide</p>	<p>Keskkonnaamet on tutvunud ÜP ja KSH aruande eelnõudega ning on seisukohal, et Keskkonnaameti varasemate ettepanekutega (11.08.2022 kiri nr 6-5/22/12779-2) on vaid osaliselt arvestatud. Siiski esineb materjalides olulisi puudusi Keskkonnaameti pädevusse jäävatel teemadel.</p> <p>Keskkonnaamet jätab ÜP ja KSH aruande eelnõu kooskõlastamata, tuginedes planeerimisseaduse (PlanS) § 4 lg-le 4, § 85 lg-tele 1 ja 3, Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ § 3 p-le 2, looduskaitseaduse (LKS) § 14 lg 1 p-le 5 lg-le 2, § 32 lg-le 2 ja § 38 lg-le 3, kuna ranna ja kalda ehituskeeluvööndiga seonduv ei ole korrektselt materjalides kajastatud ning Natura asjakohase hindamise protsessis on Kuusiku loodusala osas jäetud võimalikud ebasoodsad mõjud hindamata kaitse-eesmärgiks olevale elupaigale (samuti hoiuala kaitse-eesmärk).</p> <p>Esitame ÜP ja KSH aruande eelnõule järgmised märkused:</p> <p>LOODUSKAITSE</p> <p>1. Seonduvalt Keskkonnaameti 11.08.2022 kirja nr 6-5/22/12779-2 (edaspidi 11.08.2022 kiri) märkusega 4.1 palume lisada KSH aruande tabelisse 6 Seli jumalakäpa püsielupaik.</p> <p>2. KSH aruande tabelis 9 (lk 50) on Kõnnumaa-Väätsa linnuala metsist käsitlevas osas mainitud, et Kõnnumaal on Keskkonnaagentuuri andmetel teada viis metsisemängu. Juhime tähelepanu, et EELIS-e2 andmetel on Kõnnumaa-Väätsa linnualal teada 16 metsisemängu. Ei selgu, miks on viidatud vaid viiele.</p> <p>3. ÜP ptk-s 6.3.3 (lk 55) on kirjutatud: „Kaitsealadel, püsielupaikades ja kaitstava looduse üksikobjektide puhul lähtub kaitsekord koostatud kaitse-</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 10 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>eeskirjast ning looduskaitseseadusest tulenevatest tingimustest ja piirangutest. Hoiualade, püsielupaikade ja kaitsealuste liikide leiukohtade kaitse lähtub looduskaitseseaduses sätestatud tingimustest ja piirangutest.“ Sama mõtet on korratud ka KSH aruande ptk-s 4.1.3.1 (lk 42): „Samas kuna Natura 2000 alad on siseriiklikult kaitstud hoiualade, püsielupaikade ja kaitsealadega ning üldjuhul enamik kaitseeesmärke kattuvad, siis on Natura 2000 alade kaitse suuresti tagatud siseriiklike õigusaktide kaudu. See tähendab, et kui alal on tegemist hoiuala või püsielupaigaga, siis on tegevus alal piiratud looduskaitseseaduses sätestatud kitsenduste ja tingimustega ning kui tegemist on kaitsealaga (looduskaitseala või maastikukaitseala), siis on tegevus alal piiratud looduskaitseaduses ja kaitse-eeskirjades sätestatud tingimustega.“LKS § 10 lg 2 kohaselt võtab ala püsielupaigana kaitse alla valdkonna eest vastutav minister ning minister määrab püsielupaiga kaitsekorra määrusega. Kui püsielupaik ei ole kindlaks määratud ministri määrusega, kehtib seal LKS-is sätestatud kaitsekord. Palume ÜP ja KSH teksti korrigeerida.</p> <p>4. KSH aruande tabelis 5 (alates lk 25) on loend kaitstavatest aladest („KKR kood, tüüp“) ja teise veeru pealkiri on „Nimi ja kaitse-eesmärk“. Hoiualade ja kaitsealade puhul on tabeli teises veerus nii nimi kui ka kaitse-eesmärk. Püsielupaikade puhul on tabelis nimi ja EELIS-sse kandmise kuupäev. Metsise ja kaitsealuste seeneliikide püsielupaigad on kaitse alla võetud keskkonnaministri määrustega ning määrustes on seatud ka püsielupaikade kaitse-eesmärk. Lähtuvalt eelnevast palume ÜP-d ja KSH-d täpsustada.</p> <p>5. KSH aruande ptk-s 4.1.1 (lk 23) on kirjutatud: „Poollooduslikke kooslusi15 on vallas vähe. EELIS (Eesti looduse infosüsteem), Keskkonnaagentuur 22.05.2024. a andmetel on vallas toetuskõlbulikke poollooduslikke kooslusi ainult 4,43 ha.“ EELIS andmetel (16.07.2024 seisuga) on poollooduslike koosluste kihil registreeritud poollooduslike kooslusi 490 ha ning kihil „PLK_hooldatud_2023“ 95 ha. Seega on arusaamatu väide, et vallas on poollooduslikke kooslusi ainult 4,43 ha. Palume kontrollida ja korrigeerida andmeid.</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 11 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>6. Juhime tähelepanu, et Natura eelhinnangu ja asjakohase hindamise tulemuseks peab olema selgelt jõutud seisukohale, kas <u>ebasoodne mõju</u> Natura 2000 aladele on välistatud või mitte. KSH aruandes on Natura eelhinnangus ja asjakohases hindamises sõnastatud: <u>negatiivne keskkonnamõju</u> Natura aladele puudub, kuid selguse huvides palume kasutada KeHJS-st tulenevat sõnastust.</p> <p>7. Keskkonnaamet oma 11.08.2022 kirja punktis 6 tõi välja Kuusiku hoiu- ja loodusala paikneva elupaigatüübi 6510 (aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud), mis on ka loodusala kaitseesmärgiks, piirnemise kavandatava tootmise juhtotstarbega maa-alaga. Ettepanekute tabelis on Rapla Vallavalitsus vastanud, et KSH aruannet täiendatakse. Käesolevalt on KSH aruande tabelit 9 (Natura asjakohane hindamine) täiendatud küll elupaiga 6450 (lamminiidud) osas, kuid elupaigale 6510 avalduvaid võimalikke ebasoodsaid mõjusid ei ole Natura asjakohases hindamises hinnatud (kooskõlastamata jätmise alus LKS § 14 lg 1 p 5 ja lg 2, § 32 lg 2). Palume KSH aruannet täiendada.</p> <p>EHITUSKEELUVÖÖND</p> <p>8. ÜP-s on kavandatud ehitamist võimaldav maa kasutamise juhtotstarve (nt elamumaa) ka kalda ehituskeeluvööndi alal. Selline juhtotstarbe määramine on Keskkonnaameti hinnangul kõigile osapooltele eksitav, kuna tekitab maaomanikele õigustamata ootust ehitamise võimalusele ning võib luua aluse õigusrikkumiseks. Elamumaa juhtotstarve on kavandatud kohati kuni veepiirini, kus EKV vähendamist tegelikult ei kavandata. <u>Palume mitte kavandada ehitusõigust eeldavat juhtotstarvet ehituskeeluvööndis.</u> Kui seda siiski tehakse, peab ehitamist piirav selgitus olema lisatud ÜP seletuskirjas ja kaartidel.</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 12 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>9. ÜP seletuskirja ptk-s 6.3.5.1 (lk 56) palume arusaamatuste vältimiseks täpsustada sõnastust „Varasemate planeeringutega on ehituskeeluvööndit (EKV) vähendatud detailplaneeringute raames, Senised ehituskeeluvööndi vähendamised jäävad kehtima“ nii, et oleks üheselt selge: „<u>senised detailplaneeringute alusel määratletud ehituskeeluvööndi vähendamised jäävad kehtima</u>“.</p> <p>10. Märkused ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanekute kohta (ÜP seletuskiri lk 57-61):</p> <p>a) Ehituskeeluvööndi vähendamise taotlemisel tuleb Keskkonnaametile esitada teave, miks ei ole võimalik ehitisi ehitada väljapoole ehituskeeluala ja vajalik on ehituskeeluvööndi vähendamine. Pelgalt ehitamise soov ja veekogu atraktiivsus ei ole piirangute vähendamise alus, kui ehitamine on võimalik väljaspool piirangutega ala. Põhjendamata vajaduseta ja taimkattega alade arvelt (nt punktis 1) ei ole võimalik Keskkonnaametil nõustuda ehituskeeluvööndi vähendamisega.</p> <p>b) Rõhutame, et ehituskeeluvööndi vähendamine on erand üldnõudele (LKS § 38 lg 3), mille kohaselt on ranna või kalda ehituskeeluvööndis uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud, siis tuleb ka taotluses alati</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 13 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>põhjendada, miks on sellise erandi tegemine vajalik ja miks puuduvad alternatiivid.</p> <p>c) Olemasolevate ehitiste tarbeks ei ole vajalik ehituskeeluvööndit vähendada.</p> <p>d) Ehituskeeluvööndit soovitakse vähendada mh kaldapromenaadi ehitamiseks (nt punktis 2). Palume täpsemalt selgitada, mida on mõeldud kaldapromenaadina, kas ainuüksi teed (siis võiks seda nii ka nimetada) või kalda reljeefi muutvat kaldakindlustust koos teega või hoopis mingisugust muud rajatist.</p> <p>11. ÜP seletuskirja ptk-s 6.3.5.2 (lk 62) on kirjutatud: „Ehitusjoonest jõe poole jääv ala on jõeäärseks puhkealaks, kuhu vastavalt LKS’ile on võimalik ehituskeeluvööndit vähendamata kavandada linna jõeäärse roheala funktsioneerimiseks vajalikke kergliiklusteid“. Selline sõnastus lubaks alati kergliikluste ehitamise ehituskeeluvööndis, mis ei ole looduskaitseesadusega kooskõlas (kooskõlastamata jätmise alus LKS § 38 lg 3). Ehituskeeluvööndis on võimalik ehitustegevus LKS § 38 lg 4 - 6 sätestatud erandite alusel vaid juhul, kui ehitamine ei ole vastuolus kalda kaitse eesmärkidega (LKS § 34). Vastuolu kalda kaitse eesmärkidega tuleb eelnevalt igakordselt hinnata, planeeringut nõudva erisuse korral planeeringu koostamise käigus. LKS erisuse mõte on vältida koormava ehituskeeluvööndi vähendamise protsessi läbimist, kuid ei tähenda samas, et mistahes ulatuse ja mõjuga ehitiste ehitamine oleks igal juhul lubatud. Erisuste rakendamiseks peavad kavandatud ehitised olema kantud planeeringujoonisele ja nende ehitamise mõju kalda kaitseesmärkidele peab olema planeeringus hinnatud. Et kalda kaitse olulisim eesmärk on säilitada kaldad looduslikuna, siis taimkattega alal ei ole veepiiriga paralleelsete teede ehitamine taimkatte arvelt kooskõlas kalda kaitse eesmärgiga. Palume sõnastust korrigeerida.</p> <p>12. ÜP-s ehitusjoone kujundavad vahetult ridamisi üksteise kõrval paiknevad registrisse kantud seaduslikud ehitised (põhihooned), mis oma paiknemise tõttu kujundavad joonelaadse hoonete rea. Ehitusjoon võib ka lõiguti katkeda. Ehitusjoont ei saa määrata ÜP-s veel ehitamata ehitiste järgi ja suure vahega ehitiste puhul. Ehitusjoont ei määra ka rajatised või LKS § 38 lg-tes 4 ja 5 nimetatud erandid, nagu näiteks, piirdeaiad, teed, valgustipostid jms. ÜP-s on ehitusjoon määratud aladel, kus ehitusjoont</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 14 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>tegelikkuses ei esine (nt esineb väljakujunenud ehitusjoon Jõe tn ääres, kuid mitte veekogu ääres). Keskkonnaamet on seisukohal, et ÜP-s kujutatud ehitusjoon ei kajasta tegelikku olukorda ja seda edasiste tegevuste (nt hoonete ja rajatiste ehitamisel) kavandamisel aluseks võtta ei saa. (kooskõlastamata jätmise alus LKS § 38 lg 3). Vajadusel palume näidata väljakujunenud ehitusjoon tiheasustusosalal vaid seal, kus see on välja kujunenud. Ehitusjoone määramisel palume juhinduda Kliimaministeeriumi 10.03.2024 kirjaga nr 1-17/24/353-2 „Looduskaitseeaduse § 38 sätte tõlgendamisest“3 antud juhiseist. ÜP kohaselt on ehitusjoon väljakujunenud hoonestuse järgi maakasutuskaardile kantud Rapla linnas Vigala jõe ääres ka Rapla linnas raudtee piirkonnas ja Ülejõe külas. Pirgu külas on ehitusjoon peale kantud väljakujunenud suvilapiirkonnas Keila jõe ääres. Tiheasustusosalal Kabala külas Vigala jõe kaldal ehitusjoont planeeringu kaartidele märgitud ei ole. Planeeringust selle erisuse põhjus ei selgu.</p>
		<p>TAASTUVENERGEETIKA</p> <p>13. Keskkonnaamet nõustub ÜP-s ja KSH-s tuuleparkide kavandamisele lähenemisega. Analüüsi järeldustest selgub, et planeeringulahendusse on alles jäänud 2 võimalikku väikesepindalist arendusala (TU8 ja TU9), mis on olemasoleva teabe valguses eelduslikult vähese mõjuga looduskaitsele väärtustele. Ka maakasutuse kaardil on märgitud vaid TU8 ja TU9 alad. Keskkonnaamet järeldab, et ülejäänud arendusaladest on looduskaitsele piirangute tõttu ÜP lahenduses loobutud, kuna nende elluviimiseks ei ole kindlust.</p> <p>Tulenevalt tuuleparkide käsitlemise uuendamisele (KSH aruande tabel 17), millega langesid ära mitmed ebaselgete arendusvõimalusega arendusalad, tuleks Keskkonnaameti hinnangul korrigeerida sellega seoses ka teisi KSH ja ÜP vastavaid peatükke. Nt Natura asjakohase hindamise tabelis 9, milles enne käsitleti kõiki tuulepargi arendusalasid, võiks selguse huvides eemaldada või selgelt markeerida võimalikud mõjud, mis ei ole asjakohased (hilisemalt välistatud arendusalade osas). Sama lähenemist soovitame ka ÜP seletuskirja vastavates punktides (nt ptk-s 8, milles kajastatakse soovitusi, mis on seotud tuuleparkide arendusaladega valla kaguosas, mida ÜP lahenduses enam ei kavandata).</p>
		VESI

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 15 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>14. Keskkonnaameti hinnangul on ühisveevärgi teenust osutavate ehitiste veehaarete tarbeks kohane arvestada ÜP-ga tehnoehitise maa-ala vajadusega, sest veehaarded vajavad enda ümber ka vajalikku sanitaarkaitseala, millele muu ehitise ehitamine ja majandustegevus on keelatud. Reoveepuhasti ja reoveepuhastile seadusega ette nähtud kuja otstarbeks on ÜP-s õigem määrata tehnoehitiste maa-ala või jäätmeoidla maa. PlanS § 75 lg 1 p 3 kohaselt on ÜP üks ülesandeid tehnovõrkude ja -rajatiste üldise asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine ning § 75 lg 1 p 30 kohaselt on veehaarete asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Kuigi uusi veehaardeid ja reoveepuhasteid ÜP-ga ei kavandata, palume ÜP kaartidele kantud reoveepuhastitele ka kujad ning märkida veehaarded koos sanitaarkaitsealadega, kuna nendega kaasnevad kitsendused edasistele arendustele.</p>
		<p>VÄLISÕHK</p> <p>15. Keskkonnaameti 11.08.2022 kirja punktis 24 märkisime, et KSH aruande ptk-s 4.4.2.1. võiks kajastada ka tööstusettevõtetele tehtud mürauuringuid ja mürakaarte, millele ettepanekute tabelis on valla poolt vastatud, et see info lisatakse materjalidesse. Siiski täiendatud ÜP materjalides mürauuringuid ega -kaarte lisatud ei ole.</p>
		<p>RAIL BALTIC</p> <p>16. Maakasutusplaani teemakaardi legendis on kirjas: „ökodukti eeldatav asukoht eelprojekti täpsusastme hindamise tulemusel“. Juhime tähelepanu, et Rapla valla territooriumil on nõuetele vastavaks tunnistatud Rail Baltic raudteetrassi lõikude „Harju- ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ja Hagudi-Pämu maakonna piir“ keskkonnamõjude hindamise (KMH) aruanded, kus on loomade läbipääse ning läbipääsude toimimist tagavaid keskkonnatingimusi käsitletud/hinnatud põhiprojekti täpsusastmes. Juhul, kui kaardile kantud loomapääsude asukohad on eelprojekti täpsusega, tuleks infot uuendada ning loomapääsud kanda kaardile põhiprojekti täpsusastmes. Vastavalt tuleb kaasajastada ka KSH aruannet, kus viidatakse alles koostatavatele KMH-dele. Lisaks mainime, Rõa ja Kalevi ökoduktide osas on Rail Baltic Estonia OÜ tellimisel täpsustatud loomapääsude kaitsevööndi ruumikuju ning selgitatud kaitsevööndi kasutusaegseid tingimusi. Täpsustatud ruumikuju alusel tuleks täiendada ÜP jooniseid. Allikad: Rõa ökodukti kaitsevöönd. Planeeringute analüüs ja ökodukti kaitsevööndi ettepanek, töö nr 2023-7-9, OÜ Rewild: Kalevi</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 16 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>ökodukti kaitsevöönd, Planeeringute analüüs ja ökodukti kaitsevööndi ettepanek, töö nr 2023-7-3, OÜ Rewild).</p> <p>ÜLDISED TEEMAD</p> <p>17. KSH aruande ja ÜP seletuskirjas oleks mõistlik ära mainida ka Rapla ja Pärnu maakonnaplaneeringu maavarade teemaplaneeringu ja KSH menetlus, mis käesoleval hetkel on küll algusjärgus, kuid on oluliseks juhiseks tuleviku pikaajalise maakasutusprioriteetide ja maavarade kaevandamise osas.</p> <p>18. KSH aruande ptk-s 4.1.1 (lk 22) on toodud välja Rapla vallas asuvate vääriselupaikadega seonduv info. Märgime, et väga levinud praktika on projektides ja planeeringutes (eriti maaparanduse projektid) mitte minna kavandatava tegevusega lähemale kui 50 meetrit Eelkõige juhul kui tegevus on seotud kraavitamise ja niiskustingimuste muutmisega. Selle võiks välja tuua ka KSH aruandes.</p> <p>19. ÜP materjalides võiks seoses maaparandusega välja tuua, et koostamise lõppjärgus on Keskkonnaameti poolt tellitud „Maaparandussüsteemide negatiivsete mõjude leevendus- ja kompensatsioonimeetmete rakendamise juhis“ (Tartu Ülikool), mille tulemusi on kavas kasutada tulevikus maaparandussüsteemide uuendamiseks, rekonstrueerimiseks ja hooldamiseks.</p>
406.	<p>eraisik 29.08.2024 e-kiri</p> <p>dokumendi viide</p>	<p>Üldplaneeringus tuleks vähemalt need detailplaneeringus, mis tegemise ajal teada on, vastavalt kajastada, vastasel juhul jääb mulje, et üldplaneering valla tegeliku arenguga ei arvesta.</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 17 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
407.	eraisik 30.08.2024 e-kiri dokumendi viide	<p>Esimene ettepanek on helesinisega viirutatud alas (Rapla linnas Kesklinna kooli staadioni ja Vigala jõe vahele jääv piirkond; vt ka kirjale lisatud skeem). Momendil on autode jaoks kitsas tee koolimaja juurest Päästeametini. See tee hetkel lõikab ära staadioni ning korvpalli, võrkpalliplatsi ja virgestusala vahelise ala. Planeeringus on osaliselt liigutud õiges suunas ning sooviga nihutada see tee edasi kaarega mööda. Kaardil must triipjoon. Minu ettepanek on, et sellist teed ei pea üldse olema autoliiklusele kooli ja Päästeameti vahel. Autoga on piisavalt hea ligipääs Tallinna kui Järvakandi poolt. Autotee eemaldamisega (seda saab juba teha tegelikult nõ juba homme päev ilma uue planeeringuta) on võimalik kokku siduda staadioni ja korvpalliplatsi ala, lapsed saaksid liikuda kartmata autode liikumist ning perspektiivse tee ära kaotamisega võimalusena on võimalik kogu alal arendada PV alana kuni jõeni. Selle tee ära kaotamisega paraneb lisaks ohutus kooli tööõpetuse maja ning ka muusikakooli vahelisel alal, kuna kooli kõrvalt ka ei saa läbiv liiklus sõita. Et veelgi ohutust suurendada, saab Pörkepalli tänava teha mõlemalt poolt läbimatuks. Ehk et emmalt kummalt poolt liikudes tuleb ümber pöörata ja tuldud teed tagasi minna, sellisel viisil on kiirused väiksemad.</p> <p>Teine ettepanek puudutab Jõeääre, Hellenurme ja Päästeametiga külgnevat ehituskeeluvööndit. Momendil on Jõeääre tänavas detailplaneeringuga ehituskeeluvöönd 25m. Joonisel märgitud oranži joonega. Samuti on selle ala esimese detailplaneeringuga (Kaare tänav ja Hellenurme tänav - Hellenurme tänav oli tolleaegses planeeringus Jõeääre tänav) määratud ehituskeeluvööndiks 25m Hellenurme 12 ja Hellenurme 15 kinnistutel. Uuemas detailplaneeringus on Hellenurme tänaval ehituskeeluvöönd 50m. Päästeameti taga soovitakse muuta maasihtotstarvet elamumaaks. Kui Päästeameti taga jääks ehituskeeluvöönd 50m, siis ei oleks võimalik sinna uus maju ehitada. Minu ettepanek on, et muuta kogu sellel alal ehituskeeluvöönd 25m peale, nagu juba poolel sellel alal on väljakujunenud ehitusjoon. Joonisel märgitud umbkaudu vaba käega lilla joonena.</p>
408.	Põllumajandus- ja Toiduamet 04.09.2024 nr 6.2-6/5286-2 dokumendi viide	<p>PTA on läbi vaadanud Teie poolt esitatud Rapla valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu.</p> <p>1. Täiendada üldplaneeringu seletuskirja loeteluga tegevustest, milleks on vajalik PTA kooskõlastus. Maaparandussüsteemi reguleeriva võrgu maa-alal või maaparandussüsteemi eesvoolu kaitsevööndis ehitamine, kaeve-,</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 18 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>lõhkamis- ja puurimistöö tegemine, istanduse rajamine, maaparandussüsteemi või selle eesvoolu kaitselõigu veetaseme reguleerimine, maaparandussüsteemi maa-alale heitvee immutamine ja maaparandussüsteemi eesvoolu, kuivenduskraavi või kuivendusvõrgu maa-alusesse torustikku lisavee juhtimine ning poldri alal muudatuste tegemine.</p> <p>2. Asendada seletuskirja punktis 6.5.9 lause „Kinnistul asuvad kraavid tuleb kinnistu omaniku poolt hoida korras: need puhastada, võsa eemaldada ja vajadusel süvendada.“ Lausega „Kinnistul asuvad kraavid tuleb kinnistu omaniku poolt hoida korras: puhastada voolutakistustest ja settest ning võsa eemaldada.“</p> <p>3. Joonisel 22 parandada legendis „Riigi poolt korras hoitavad ühiseesvoolud.“</p>
409.	<p>Regionaal- ja Põllumajandusministeerium 04.09.2024 nr 14-3/3302-4</p> <p>dokumendi viide</p>	<p><u>Tutvunud esitatud materjaliga, teeme järgmised ettepanekud.</u></p> <p>1. Seletuskirja peatükis 4.1 „Tiheasustusega ala“ on selgitatud, et üldplaneeringuga määratud tiheasustusalad on asustusüksuste selgelt piiritletud kompaktses asustusega alad. PlanS § 75 lõike 1 punkt 27 kohaselt on üldplaneeringu üks ülesannetest maareformiseaduse ja looduskaitseaduse tähenduses tiheasustusega alade määramine. Maakasutusplaani on tiheasustusalad määratud. Üheselt arusaamise eesmärgil palume tiheasustusalad nimetada ka seletuskirjas.</p> <p>2. Seletuskirja peatükis 4 käsitletakse asustuse arengu suunamist ja peatükis 4.1 on käsitletud tiheasustusalasid. Palume anda lühike ülevaade, kuidas on asustuse arengut kavandatud, st kui palju on tiheasustusalasid ja milliste põhimõtete alusel on need määratud ja täpsustada, kas tiheasustusalasid on juurde kavandatud või vähendatud. Selgitada, kuidas on lahendus kooskõlas maakonnaplaneeringus määratud linnalise asustusega aladega, nende piiride täpsustamisega ja tiheasumite määramisega. (maakonnaplaneeringu ptk 3.2 toodud tingimuste kohaselt määratakse üldplaneeringutega linnalise asustusega alade piires tiheasumid).</p> <p>3. Seletuskirja peatükis 4.3 „Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud“ on toodud täiendavad detailplaneeringu koostamise kohustusega juhud. Toodud on, et detailplaneeringu koostamine on kohustuslik tootmis-, ladustamis- või muu tegevuse kavandamisel või</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 19 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>laiendamisel, millega võib kaasneda oluline keskkonnamõju. Märgime, et tingimuse rakendamine ei ole piisavalt arusaadav. Soovitame selle juhu märkida olukorrana, kus detailplaneeringu koostamist igakordselt eraldi kaalutakse.</p>
		<p>4. Seletuskirja peatükis 4.3 „Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud“ on toodud, et maa-alade planeerimisel ei loeta detailplaneeringut üldplaneeringut muutvaks juhul, kui maakasutuse muudatus on vähem mõjusid tekitava maakasutuse suunas (nt tootmise asendamine elamumaaga). Soovitame põhjalikumalt kaaluda, kuidas selline lahendus on kooskõlas valla arengusuundadega ning kuidas see mõjutab ettevõtluseks sobivate maa-alade kättesaadavust ja töökohtade arvu vallas. Lisaks, kas tootmise asendamisel nt elamumaaga on võimalik tagada hea elukeskkond. Kas selline suund on aktsepteeritav kõikjal või siiski konkreetsetes piirkondades.</p> <p>PlanS § 142 lõike 1 punkt 1 kohaselt loetakse detailplaneeringuga üldplaneeringu muutmiseks ka olukorda, kus üldplaneeringuga määratud maakasutust muudetakse ulatuslikult (ehk üle 50%). Üldplaneering ei saa olla PlanS-ga vastuolus, seega kui tootmismaa asendatakse nt 52% ulatuses elamumaaga, on PlanS kohaselt tegemist üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga. Palume tingimus üle vaadata, et see oleks üheselt selge ning oleks üheselt selg ka see, millal on tegemist üldplaneeringu muutmiselega.</p>
		<p>5. Seletuskirja peatükis 4.4 „Arhitektuurivõistluse või kujunduskonkursi kaalumise juhud“ on toodud, et arhitektuurivõistluse või kujunduskonkursi korraldamist kaalutakse eelkõige avalikus ruumis väljapaistvasse asukohta kavandavate objektide puhul. Selguse ja üheselt mõistetavuse parendamiseks soovitame rohkem selgitada, mis muudab asukoha avalikus ruumis väljapaistvaks.</p>
		<p>6. Seletuskirja peatükis 5 „Kasutus- ja ehitustingimused juhtotstarvete lõikes“ on selgitatud, et juhtotstarve on üldplaneeringuga määratud ala kasutamise valdav otstarve, mis annab perspektiivse ruumi- ja maakasutuse põhisuunad. Juhtotstarve näitab maa-ala peamist funktsiooni ja peab moodustama vähemalt 51% maa-alast. Näiteks kavandatakse üldplaneeringuga elamu maa-ala juhtotstarbega alad tulenevalt piirkonna iseloomust ning arenguperspektiivist, kuid antud alale võib kavandada ka muud maakasutust, mis toetab piirkonna arengut ja aitab kujundada kvaliteetset elukeskkonda. Elamu maa-alale võib seega kavanda ka ala</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 20 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		teenindamiseks vajalikke kaubandus- ja teenindushooneid, ühiskondlikke-, kultuuri- ja spordihooneid, haljasalaid või parkmetsa, mänguväljakuid. Seletuskirjast ei selgu, kuidas seda määratud protsenti arvestatakse, mis on see maa-ala. Palume tingimus üle vaadata ning konkretiseerida maa-ala määratlust – kas see on asustusüksuse või konkreetse nt elamupiirkonna põhine.
		7. Seletuskirja peatükis 5 „Kasutus- ja ehitustingimused juhtotstarvete lõikes“ on toodud, et maakasutuse juhtotstarvetega alad on kantud üldplaneeringu joonisele. Maakasutuse juhtotstarbega alade piire võib detailplaneeringuga täpsustada. Piiride täpsustamine ei tähenda üldplaneeringu põhilahenduse muutumist. Palume peatükki täiendada– kuidas, kui suures ulatuses ning mis kaalutlustel võib detailplaneeringuga juhtotstarbega alade piire täpsustada. Praeguses sõnastuses jääb tingimus ebaselgeks.
		8. Seletuskirja peatükis 5.1 „Segahoonestusala“ toodud tabelis on seatud parkimisele nõuded. Märkime, et säästliku ruumikasutuse ja kliimamuutuste vaatest võiks lisada soovitusena rajada parkla maa alla, null või esimesele korrusele. Samuti palume kaaluda tingimuse seadmist, et parkla kate peaks olema vettläbilaskev vms. Sama mõtte võiks lisada ka seletuskirja peatükki 6.4.3 „Parkimine“.
		9. Seletuskirja peatükis 5.1 „Segahoonestusala“ on toodud tingimus, et parklate kavandamisel tuleb arvestada inimõõtmelisusega, nn „automere“ tüüpi liigendamata ja haljastamata parklad ei ole lubatud. Selguse huvides soovime anda lihtsama tingimuse – parklad tuleb haljastada ja liigendada või liigendamata ja haljastamata parklate kavandamine ei ole lubatud. Et oleks üheselt selge ja ei oleks vajalik kaaluda või tõestada, kas tegemist on ikka „automeri“ tüüpi parklaga. Palume üle vaadata tsiteeritud tingimus ka peatükis 6.4.3 „Parkimine“.
		10. Seletuskirja peatükis 5.1 „Segahoonestusala“ on toodud tabelis on toodud tingimus, mille kohaselt tuleb hoiduda krundi risustamisest väikeehitistega. Palume tingimus üle vaadata ning seda täpsustada, tingimus ei ole piisavalt arusaadav.
		11. Seletuskirja peatükis 5.2 „Väikeelamu maa-ala“ kirjelduses on toodud, et maa-ala on väikeelamu (üksikelamu, kaksikelamu), ridaelamu ja muu elamuid teenindava maakasutuse juhtotstarbega maa-ala. Samas lõigus, kus on loetletud mida väikeelamumaale võib ehitada, on elamutena

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 21 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		loetletud vaid üksikelamud. Palume tagada lahenduse üheselt mõistetavus.
		12. Seletuskirja peatükis 5.9 „Puhke- ja virgestuse maa-ala“ on selgitatud, et puhke- ja virgestusala funktsiooni täidavad tervise- ja matkarajad, veekogud ja nende äärsed supluskohad. Planeeringu seletuskirja mitmes peatükis on kirjeldatud supluskohale avaliku juurdepääsu tagamise vajadust kuid seletuskirjast ei selgu, kuidas tagatakse eramaal asuvate supluskohtade avalik kasutus. Nt Öökulli järv on avalikult kasutatav veekogu, Maa-ameti Geoportaali andmetel on ujumiskoht eraomandis oleval maa-alal. Planeeringulahendusest ei selgu, kas alad on määratud avalikult kasutatavaks, maaomanikega on sõlmitud vastavad kokkulepped vms. Palume seletuskirja täiendada ning seada tingimused supluskohtade avalikuks kasutuseks.
		13. PlanS § 75 lõike 1 punkt 7 kohaselt on üldplaneeringu üks ülesannetest supleranna ala määramine. Supleranna määramine üldplaneeringuga ei tähenda seal koheselt suplerannale õigusaktidega kehtestatud nõuete (sotsiaalministri 03.10.2019 määrus nr 63 „Nõuded suplusveele ja suplerannale“) täitmist vaid maa reserveerimist. Määruse kohaselt kohaldatakse supleranna nõudeid kõikidele supluskohtadele, kus käib ujumas suur hulk inimesi ning milles suplemist ei ole alaliselt keelatud või mille suhtes ei ole antud alalist soovitusi mitte supelda. St kui üldplaneeringus on näidatud supluskoht, siis on mõistlik juba ka ala määrata supleranna maa-alaks, kui ala on teada-tuntud ning suure hulga inimeste poolt kasutatav supluskoht.
		14. Seletuskirja peatükis 5.10 „Haljasala ja parkmetsa maa-ala“ on kasutus- ja ehitustingimuseks seatud, et tiheasustusaladel paiknevaid alasid võib vallavalitsuse kaalutusotsuse alusel osaliselt hoonestada (kuid mitte enam kui 50% ulatuses) väikeelamu ehituse eesmärgil. Samuti võib 50% ulatuses hoonestada tiheasustusaladel kaitsehaljastuse maa-ala (seletuskirja peatükk 5.11). Samas on seletuskirja peatükis 5.2.1 „Tiheasustusega alad“ toodud, et lähtuda tuleb kvaliteetse elukeskkonna loomise vajadusest ning tagada avaliku ruumi (haljasalad, mänguväljakud) olemasolu. Planeeringumaterjalidest ei selgu, mis kaalutlustel peab haljastatud alasid nii suures ulatuses tiheasustusaladel elamualaks lubama. Maakasutusplaani järgi on Rapla vallas, sh tiheasustusaladel palju väikeelamute kavandamiseks reserveeritud maa-alasid, tiheasustusaladel

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 22 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>ei ole haljasala ja parkmetsa maa-alasid ning kaitsehaljastuse maad ülemääraselt palju. Arusaamatuks jääb, kuidas tiheasustusalal on kellelgi õigus taotleda parkmetsa maale elamuehituseks endale ehitusõigust ning kõigile kasutamiseks mõeldud ala võidakse vallavalitsuse otsuse alusel kavandada elamualaks. Haljasala, parkmets ja kaitsehaljastuse maa on määratletud kui avalik väliruum, õhusaaste, müra jm mõjude vähendamiseks haljastus – hoonestamine ei ole nimetatud eesmärgiga kooskõlas.</p> <p>Palume haljasala ja parkmetsa maa-alal ning kaitsehaljastuse maa-ala hoonestamise võimalus üle vaadata. Vananeva elanikkonna, elukeskkonna parendamise põhimõtte, kliimamuutustega arvestades on tiheasustusaladel haljasalamaal väga oluline roll ning tiheasustusaladel nende vähendamine ei peaks olema võimalik. Kvaliteetse avaliku ruumi loomine on just oluline Rapla linnas ja alevikes, kus asustustihedus on suurem.</p>
		<p>15. Rapla Vallavalitsus koostab Sulupere külas Nurgasalu detailplaneeringut. Detailplaneeringu lahendus on vastuolus nii kehtiva kui koostatava üldplaneeringuga. PlanS § 142 lõike 1 kohaselt võib detailplaneering põhjendatud vajadusel sisaldada kehtiva üldplaneeringu muutmise ettepanekut. Koostatav detailplaneering ei saa olla vastuolus ka koostatava üldplaneeringuga, mistõttu palume viia kaks koostatavat planeeringut omavahel kooskõlla. Palume vaadata üle kõik menetluses olevad detailplaneeringud ning koostatavas üldplaneeringus teha vastavad muudatused.</p>
		<p>16. Seletuskirja peatükis 5.15 „Riigikaitse maa-ala“ on kirjeldatud, et Rapla vallas asub Alu alevikus Kaitseliidu kool, Rapla linnas Kaitseliidu maleva staabi- ja tagalakeskus, Kaiu alevikus Kaitseliidu lasketiir. Antud objektide ümber on kehtestatud piiranguvööndid, mis on kajastatud maakasutusplaani. Riigikaitse maa-ala on määratud ka Sulupere külas asuv Koprämäe kinnistu, mis on Rapla maleva staabi- ja tagalakeskuse perspektiivseks asukohaks.</p> <p>Juhime tähelepanu, et Rapla maakonnaplaneeringus 2030+ (kehtestatud 2018) on fikseeritud, et kavandatavaks riigikaitse ehitiseks on perspektiivne Rapla maleva tagalakeskuse hoonestus Rapla linnas Jürna tn 5 asuval maa-alal. Koprämäe kinnistul riigikaitse ehitisi ja alasid määratud ei ole. Oleme Koprämäe detailplaneeringu kohta esitatud kirjas olnud varasemalt seisukohal, et tagalakeskuse kavandamise näol Jürna tn</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 23 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		5 kinnistu asemel Kopramäe kinnistule on tegemist maakonnaplaneeringu muutmisega. Seega on võimalik üldplaneeringu seletuskirjas vormistada maakonnaplaneeringu muutmise ettepanek – teha põhjendatud ettepanek maakonnaplaneeringu seletuskirja ja joonise muutmiseks.
		17. Seletuskirja peatükis 6.3.1. „Roheline võrgustik“ on toodud tingimuseks, et looduslike alade osatähtsus roheline võrgustiku tugialadel ei tohi langeda alla 90% pindalast ning koridorides alla 70% koridori keskmisest läbimõõdust. Leiame, et kui algne suurus on teada, saab % järgida/kontrollida, vastasel juhul aga mitte. Palume antud tingimust täiendada, kuidas protsenti arvutatakse, määrata suurused vms.
		18. Seletuskirja peatükis 6.3.5 „Veealad“ on toodud, et avalikult kasutatavate veekogude kallasrajale ja antud veekogude ääres paiknevatele supluskohtadele ja puhkealadele on avalik juurdepääs tagatud kas riigiteede, kohalike teede, detailplaneeringuga planeeritud jalgteede või avalikuks kasutuseks määratud erateede kaudu. Maakasutusplaani avalikke juurdepääse näidatud pole. Palume peatükk üle vaadata, määrata juurdepääsud avalikult kasutatavatele aladele, mh kallasrajale ning seada tingimused edasisteks planeeringuteks. Märgime, et üldplaneeringu üks ülesannetest on vastavalt PlanS § 75 lõike 1 punkt 11 kallasrajale avaliku juurdepääsu tingimuste määramine. Lisaks PlanSile tuleneb üldplaneeringuga kallasrajale avaliku juurdepääsu tagamise kohustus keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 38 lõikest 7. Olemasolevad ja võimalusel kavandatavad avalikud juurdepääsud palume kanda maakasutusplaanile.
		19. Seletuskirja peatükis 6.5.5 „Elektrivarustus“ on toodud mõned elektrivarustuse kavandamise tingimused. Palume peatükis sätestatud tingimused üle vaadata ning kaaluda võimalust uute elektriliinide kavandamiseks projekteerimistingimuste alusel ning selleks vajalike tingimuste seadmist.
		20. Seletuskirja peatükis 6.5.8 „Taastuvenergeetika“ on toodud tingimused tuuleparkide kavandamiseks. Punktid 1.7.1 ja 1.7.2 jäävad arusaamatuks – kohalik omavalitsus määrab üldplaneeringuga tuuleparkide kavandamiseks sobivad maa-alad aga nimetatud punktid annavad võimaluse määratud tuulepargi alale ja alale lähemale kui 1 km ehitada soovi korral elamuid. Palume tingimused üle vaadata ja neid täpsustada, et oleks üheselt selge, kes peab mis tegevusega arvestama. Rapla Vallavolikogu on 25.10.2023 algatanud tuuleparkide kohaliku omavalitsuse

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 24 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>eriplaneeringu. Seega nii üldplaneeringu kui ka kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuga otsitakse sobivaimaid asukohti tuuleparkidele. Palume selguse huvides seletuskirjas kajastada, kuidas antud alad üldplaneeringus kattuvad eriplaneeringuga kavandatavatele aladele (kui asukoha eelvaliku etapist on alasid võimalik välja tuua). PlanS § 95 lõike 82 kohaselt võib tuuleparki kavandav kohaliku omavalitsuse eriplaneeringuga teha ettepaneku kehtestatud üldplaneeringu muutmiseks, kuid seda eelkõige juhul, kui peale üldplaneeringu kehtestamist on muutunud olulised asjaolud. Palume üle vaadata ka võimalikud eriplaneeringuga kavandatavad tuulepargi alad üldplaneeringus, et need ei oleks vastuolus koostatava üldplaneeringuga.</p> <p>21. Seletuskirja peatükis 6.5.8 „Taastuvenergeetika“ punktis 5.2.5.2 on tingimuseks seatud, et päikesepark paigaldada kõlviku piirile, õuema vahetusse lähedusse ja/või tee äärde, et vältida väärtusliku põllumajandusmaa massiivi tükeldamist. Aktiivselt põllumajanduslikus kasutuses olevat väärtuslikku põllumajandusmaad päikesepargi alaks muutmise ei ole lubatud. Seletuskirja peatükis 8 „Keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemustega arvestamine“ on aga teise punktina toodud, et üldplaneeringus arvestatakse ka KSH-s toodud tingimusega, mille kohaselt päiksepargi rajamine ei tohi rikkuda mullaviljakust ja päikesepargi eemaldamisel on võimalik ala uuesti põllumajanduslikku kasutusse võtta ning väärtuslikule põllumajandusmaale võib päikesepargi kavandamist kaaluda eeskätt asukohtades, kus on väga head võrguühenduse võimalused ning põllumajandusmaa on reaalselt põllumajanduslikust kasutusest pikaajaliselt olnud väljas või on võimalik energia tootmise ning põllumajanduse kooskasutus (nt lambakasvatusega). Nimetatud tingimusi aga peatükis 6.5.8 ei sisaldu. Palume peatükis 8 sisalduvad ettepanekud ning nendega arvestamised/täiendatud seletuskiri veelkord üle vaadata ning tagada kooskõla erinevate seletuskirja peatükkide vahel.</p> <p>22. Seletuskirja peatükis 7 „Kehtestatud detailplaneeringute elluviimine“ on selgitatud, et üldplaneeringuga ei muudeta varasemalt kehtestatud detailplaneeringuid, nende realiseerimine toimub vastavalt kehtestatud lahendusele. Palume peatükki täpsustada ja anda täiendavad tingimused/selgitused, et varasemalt kehtestatud detailplaneeringu lahendus ei oleks ka vastuolus uue üldplaneeringuga, nt saab vajadusel</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 25 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		anda täpsustavad projekteerimistingimused ja lähtuda uuematest tingimustest vms.
		23. Seletuskirja peatükis 9.1 „Maakonnaplaneeringu täpsustamine“ on toodud, et üldplaneeringuga täpsustatakse maakonnaplaneeringut järgmiste teemade osas: rohelise võrgustiku struktuurelementide paiknemine ja kasutustingimused; väärtuslike maastike piirid ja kasutustingimused. Üheselt arusaamise eesmärgil palume lisada lühike selgitus, mille alusel või miks rohelise võrgustiku ning väärtuslike maastike piire ning kasutustingimusi täpsustati. Palume lisada ka seletuskirja vastavatesse peatükkidesse (ptk 6.3.1 ja 6.2.1) lühike selgitus, et alade paiknemist on täpsustatud ja tuua viide nt KSH aruandele.
		24. Üldplaneeringu seletuskirjas on segamini kasutatud joonise nimetust– maakasutuskaart ja maakasutusplaan. Joonisel on nimetuseks märgitud maakasutusplaan. Palume joonise nimetus üle vaadata ning viidata selgelt ühele joonisele.
		25. Maakasutusplaani võiks taustainformatsioonina kuvada ka asustusüksuse piire, et paremini aru saada detailplaneeringu koostamise kohustusega alade paiknemisest.
		<u>Täiendavate koostöötegijate ja kaasatavate määramine.</u> Lähtuvalt planeeringumaterjalidest, arvestades Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruses nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ sätestatud ja PlanS § 81 lõiget 3, määrab Regionaal- ja Põllumajandusministerium täiendavaks koostöötegijaks lisaks Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse (nimetatud määruse § 3 lõige 101 , planeeringuga kavandatakse üle 28 m kõrgust ehitist ning planeeringuala asub riigikaitse ehitise piiranguvööndis). PlanS-ist lähtuvalt tuleb planeeringu koostamisse kaasata isikud, kelle õigusi planeering võib puudutada ja isikud, kelle huve planeering võib puudutada. Seaduses ei ole täpsustatud, millised need isikute õigused ja huvid on. Kohalik omavalitsus peab igakordselt otsustama, milline planeeringuga määratud tingimus võib maaomaniku õigusi ja huve puudutada. Eelkõige on vajalik jälgida, kas ja mil määral seatavad maakasutus- ja ehitustingimused ning väärtuste kaitseks määratud tingimused kitsendavad omandi senist kasutust. Seega tuleb üldplaneeringu koostamisse kaasata näiteks kinnisasjade omanikud, kelle senist maakasutuse õigust planeering kitsendab (ehk välistab senise

Kasutatud lühendid: DP - detailplaneering; KSH - keskkonnamõju strateegiline hindamine; LS - lähteseisukohad; VTK - väljatöötamise kavatsus; ÜP - üldplaneering.

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 26 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		õiguse kasutamise osaliselt või täielikult, seab õiguse kasutamisele täiendavaid tingimusi või raskendab oluliselt õiguse kasutamist). Seega tuleb nt kaasata isikud, kes jäävad riigiteede laiendatud kaitsevööndi (üldplaneeringuga suurendatakse kolme riigitee kaitsevööndit 10-lt meetrilt 30-le meetrile).
410.	Transpordiamet 06.09.2024 nr 7.2-2/24/1842-8 dokumendi viide	<p>Jätame planeeringu kooskõlastamata järgmistel põhjustel.</p> <p>1. Kuna uutes normides külgnähtavuse mõiste puudub, palume korrigeerida seletuskirja osa 5.11. punkti 5 ja sõnastada see järgnevalt: „Kaitsehaljastuse rajamisel riigiteede ääres tuleb vastavalt tee projekteerimise normidele tagada teega külgnev vaba ruum ja ristumiskohtadel nähtavuskaugus“.</p> <p>2. Seletuskirja osa 6.3.1. Roheline võrgustik punktis 13 ja joonistel kasutada läbipääsude suudmeala mõiste asemel „piiranguvöönd“.</p> <p>Piirangute kirjeldamisel lähtuda riigiasutuste poolt väljatöötamisel oleva suurulukite läbipääsude ja nende piiranguvööndite regulatsiooni sõnastusest ja piirangute kirjeldusest. Analoogset sõnastust on kasutatud näiteks Paide linna üldplaneeringu koostamisel. Teeme ettepaneku sõnastada see järgnevalt.</p> <p>„Üldplaneeringuga määratakse ökoduktidele ja suurulukitunnelitele 500 m laiune piiranguvöönd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • piiranguvööndis ei ole lubatud muuta olemasolevat maakasutust, sh muuta maakasutuse sihtotstarvet, mis võib vähendada looduslike alade osakaalu või muutuda takistuseks loomade liikumisel; • piiranguvööndis on keelatud teede, hoonete, aedade, piirete jms objektide rajamine, mis võivad takistada loomade ligipääsu ökoduktile või suurulukitunnelile; • piiranguvööndi metsasel alal ei ole metsa majandamine keelatud, kuid metsa majandamist tuleb seal läbi viia selliselt, et säiliks puistu jätkuv sidusus ökodukti või suurulukitunneli rajatiste ja ümbritsevate kasvava metsaga alade vahel; • piiranguvööndis ei ole seni hoonestamata maaüksusel uue ehitiste (v.a õhuliinid, maakaabelliinid, maa-alused trassid) püstitamise üldjuhul lubatud. Lubatud on ehitiste püstitamine olemasolevate hoonestusaladega seotult nii, et olemasolevad ja kavandatavad ehitised moodustavad kompaktses terviku;

Kasutatud lühendid: DP - detailplaneering; KSH - keskkonnamõju strateegiline hindamine; LS - lähteseisukohad; VTK - väljatöötamise kavatsus; ÜP - üldplaneering.

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 27 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<ul style="list-style-type: none"> • piiranguvööndis tuleb maaomanikel metsa majandades ja/või metsamajandamiskava koostades arvestada, et ökodukti suudmeala piirkonna metsad toimivad ökoduktile juurdepääsualana. Sellest tulenevalt tuleb metsa majandada viisil, mis tagab rohevõrgustiku puistu sidususe ja toetab loomade ökodukti suudmeni jõudmist. Raiete planeerimisel on soovitatav alustada ökodukti või suurulukitunneli omanikuga koostööd juba enne metsateatise esitamist Keskkonnaametile, et koostöös planeerida raie teostamine mahus ja viisil, mis tagab rohevõrgustiku puistulise sidususe ja loomade läbipääsu ökoduktile. Metsateatis ökodukti või suurulukitunneli piiranguvööndis tuleb kooskõlastada ökodukti või suurulukitunneli omanikuga; • maavarade kaevandamist ökoduktide või suurulukitunneli piiranguvööndis tuleb vältida. Maavara geoloogiline uuringuluba ja kaevandamisluba tuleb kooskõlastada ökodukt või suurulukitunneli omanikuga; • piiranguvööndis on keelatud jahipidamine.“ <p>3. Esitasime 20.03.2020 kirjaga nr 15-2/20/6956-5.2.3 ettepanekud Kehtna valla ja Rapla valla üldplaneeringute lähteseisukohtadele (edaspidi seisukohad). Seisukohtade punktis 2.2.3 tegime ettepaneku määrata riigitee nr 20126 Toomja tee km 3,013-3,29 (Kaiu aleviku piirist kuni riigiteega 20122 ristumiseni) kaitsevööndi laiuseks 30 m. Selle ettepanekuga ei ole üldplaneeringu eelnõus arvestatud. Selgitame, et 90 km/h kiiruspiirangu alas, kus lähimad hooned paiknevad riigiteest üle 40 m kaugusel on vajalik kehtestada asulavälisele liikluskeskkonnale iseloomulik kaitsevöönd.</p> <p>4. Seisukohtade punktides 1.1-1.3 palusime siduda üldplaneeringusse maakonnaplaneeringu ja seda täpsustava teemaplaneeringu teedevõrgustik ning tugimaantee nr 15 perspektiivne teetrass ja liiklussõlmed. Üldplaneeringus ei ole näidatud Kuku liiklussõlme ala.</p> <p>5. Seletuskirja kohaselt ei muudeta üldplaneeringuga varasemalt kehtestatud detailplaneeringuid, nende realiseerimine toimub vastavalt kehtestatud lahendusele. Sellest lähtuvalt on kohane kehtiva</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 28 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		detailplaneeringuga alal näidata planeeringukohane teedevõrgustik - nt Atla külas olev ala.
411.	Kehtna Vallavalitsus 31.07.2024 e-kiri	Ebatäpsus kalmistute osas KSH lk 103. Mõeldud on, et aktiivseid kalmistuid on <u>Rapla vallas</u> neli - Rapla, Vahastu, Juuru ja Juuru õigeusu kalmistu.
412.	Multiland Management OÜ 06.09.2024 dokumendi viide	<p>Rapla valla üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu avalik väljapanek toimus 13.07.2022 - 16.08.2022, millele Multiland esitas 16.08.2022 muuhulgas järgneva ettepaneku: Mitte määrata Multilandile kuuluvaid kinnistuid Aikepa (katastrinumber: 65401:002:0084), Männikäbi (katastrinumber: 27701:005:0075) ja Mondi (katastrinumber: 65401:003:0149) (edaspidi: Kinnistud) üldplaneeringu ja KSH eelnõuga rohevõrgustiku koosseisu. Kahetsusväärset nimetatud ettepanekuga ei arvestatud.</p> <p>Kinnistute rohevõrgustiku koosseisu määramine seab kinnistu omanikele täiendavaid piiranguid maa-ala kasutamiseks. Käesolevaga kordame veelkord, et Multiland on ettevõtte mille põhitegevusala on metsamajandamine. Planeeritavad piirangud Kinnistutel piiravad Multiland-i ettevõtlusvabadust ja ei võimaldaks Multilandil oma omandit enam sihtotstarbeliselt kasutada, sh lähtuvalt oma põhitegevusalale majandada ja piirangutest tulenevalt väheneks oluliselt ka Kinnistute väärtus. Lisaks, on märgitud Multilandi ettepanekute mitte arvestamisel täpsustusena, et Aikepa kinnistu jääb rohevõrgustikust välja. Kaardirakendusest https://dge.ee/maps/Kehtna-Rapla/kaardirakendus-rapla.html nähtub, et nii see ei ole.</p> <p>Ettepanek: Eeltoodust tulenevalt on Multiland endiselt arvamusel, et Kinnistuid ei tohiks määrata rohevõrgustiku koosseisu ja teeb ettepaneku nende välja arvamiseks.</p> <p>Rapla valla üldplaneeringu (edaspidi: ÜP) eelnõu seletuskirja punkt 6.3.1. osa „Rohelise võrgustiku kasutamise tingimused“ punkt 2 ütleb: „Looduslike alade osatähtsus rohelise võrgustiku tugialadel ei tohi langeda alla 90% pindalast ning koridorides alla 70% koridori keskmisest läbimõõdust, vajadusel tuleb rakendada kompenseerivaid meetmeid (metsastamine, põõsarinde rajamine, puude istutamine jms). Lisaks protsentuaalsele nõudele peab metsamaastikul säilitama looduslikus seisundis koridor vähemalt 100 meetri laiuse alana, avamaastikul 200 m laiuse alana.“</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 29 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>Multiland leiab, et metsaraie tingimused on ebamäärased, mitmeti tõlgendatavad ja ei täida oma eesmärki.</p> <p>Seletuskiri ei ütle selgelt, kus asuvad need looduslikud alad rohelise võrgustiku tugialadel, millel looduslik seisund peab säilima. Lisaks, selgelt ja üheselt on defineerimata mõisted "looduslik seisund" ja "looduslik ala", mis tingimustele need peavad vastama, millised on maaomanikule kohalduvad selged õigused ja keelud piirangud looduslikul alal majandustegevusega tegelemiseks.</p> <p>Lisaks, kuna Multilandi arusaama kohaselt rakendatakse seda tingimust kinnistuüleselt, siis saab piirneva kinnistu omanik enda raietega piirata naabri õigust metsa raiuda – st praegune lahendus soosib „kes ees, see mees“ põhimõtet. Sellisena ei täida viidatud tingimus looduskaitse eesmärki.</p> <p>Multilandi hinnangul on ka ebaproportsionaalne see, et ÜP ei näe ette piirangute eest mingeid hüvitisi maaomanikule.</p> <p>Ettepanek: Eeltodust tulenevalt teeb Multiland ettepaneku jätta ÜP seletuskirjast (punkt 6.3.1.) välja rohevõrgustiku aladele laienev eespool osutatud tingimus („Looduslike alade osatähtsus rohelise võrgustiku tugialadel ei tohi langeda alla 90% pindalast ning koridorides alla 70% koridori keskmisest läbimõõdust, vajadusel tuleb rakendada kompenseerivaid meetmeid (metsastamine, põõsarinde rajamine, puude istutamine jms). Lisaks protsentuaalsele nõudele peab metsamaastikul säilitama looduslikus seisundis koridor vähemalt 100 meetri laiuse alana, avamaastikul 200 m laiuse alana.“). Alternatiivselt tuleb ÜP-s näha ette meetmed metsaraie piirangutest tekkiva kahju hüvitamiseks.</p>
413.	<p>MTÜ Raikküla Mõis 06.09.2024</p> <p>dokumendi viide</p>	<p>1. Ettepanek: Määrata miljööväärtuslikuks alaks maakondliku tähtsusega väärtuslikul maastikul asuv Raikküla mõis. Nagu oleme oma ettepanekutes varem Rapla valla üldplaneeringu kohta välja toonud, siis Raikküla mõisa, kui ühe kõige terviklikumalt Eestis säilunud klassitsistliku mõisa hoonestuse, pargiala, allee ja vaatekoridoride säilimise tagamiseks on vajalik mõisa miljööväärtuslikuks alaks nimetamine. <u>Ettepanek on eriti aktuaalne nüüd, kus Muinsuskaitseamet on alustanud kultuuripärandi nimekirjade korrastamise reformi ja eeldatavasti kaotab osa riiklikest kultuurimälestisest oma kaitsestaatuse sel kujul riigitasandil lähiaastatel.</u> Järgneb nimekiri Raikküla mõisa hoonetest, mis ei ole muinsuskaitse all ja</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 30 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>seega on olemas oht nende säilimisele ajaloolisel kujul, Raikküla mõisa hoonestuse osana - kõik need hooned peaksid asuma Raikküla mõisa miljööväärtuslikul alal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tall-kastellihoone / mõisa ansambelis - Õllefabrik / mõisa ansambelis - Sepalaut / mõisa ansambelis - Puutöökoda / mõisa ansambelis - Masinateruum / mõisa ansambelis - Silotorn (varemetes)/ mõisa ansambelis - Õunaait (varemetes)/ mõisa ansambelis - Rehehood, 2 tk. (1 varemetes)/ need asuvad proportsionaalselt mõisa pargi tagaosa kahel sihiteljel ja on mõlemad olulised objektid mõisa maastikulisel ülesehitusel. - Heinaküün / Raikküla mõisa allee alguses üle maantee, nn. Järveheinamaal ja mille servas, nn Hauametsas asub Keyserlingide matmispaik - Eona e. Joonase kõrts / Rapla-Järvakandi maanteel <p>Lisada eelnõusse järgmised tingimused Raikküla mõisa miljöö säilimiseks:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mõisahooned säilitada võimalikult autentsetena, vältida peale- ja juurdeehitusi. 2. Mõisahoonete renoveerimisel kasutada algupäraseid materjale ja viimistlust. 3. Leida sobivad funktsioonid kõikidele mõisakompleksi hoonetele. 4. Ajalooliste kõrvalhoonete taha ja vahele on kerkinud korterelamuid, mis iseenesest toob elu mõisahoonete vahele. 5. Miljööalale jäävate hoonete kompleksse renoveerimise puhul koostada ehitusprojekt, mille arhitektuurne lahendus toetab mõisakompleksi olemust. Uusehitisi alale mitte kavandada. 6. Lähiala hoonestuse fassaadidel kasutada mõisahoonetega harmoneeruvaid materjale. 7. Säilitada mõisapargile omane haljastus ja allee. 8. Säilitada ja taastada ajaloolised aiad. 9. Tagada mälestiste vaadeldavus ja säilitada mõisaansambli põhivaated. 10. Tehniliste elementide paigaldamine avalikust ruumist nähtavale kohale ei ole lubatud, v.a päikesepaneelide paigutamine katusele.

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 31 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>Eelpool kirjeldatud kujul Raikküla mõisa miljööväärtusliku ala kavandamine arvestades ehitismälestiste paiknemisega ja teiste mõisahoonetega, mis ei ole muinsuskaitse all, võimaldaks ehitustingimustega efektiivsemalt tagada kultuurimälestiste väärtuse ja laiemalt kogu mõisa säilimiseks vajaliku ümbritsevate alade miljöo säilimist.</p> <p>2. Üldplaneeringu eelnõu punktis „Kultuuriväärtuslike objektide kaitse- ja kasutamistingimused“ on kirjas, et „1.3. asulates pidada eelkõige ehitismälestiste juures silmas, et erinevad arendustegevused ka väljasool mälestise kaitsevööndit (st lähialas) harmoneeruks mälestisega – ehitismälestised on sageli ka märgilised hooned ja maamärgid – nt mõisaansamblid /.../“.</p> <p>Üldplaneeringu KSH aruandega kavandatakse tuuleala TU8 ja märgitakse p. 4.7.9 Mõju maastikele, et „Tuulegeneraatorid on väga kõrged objektid ja seega võivad muuta vaateid väga ulatuslikel aladel. Samuti on tegu maastikus mitme kilomeetri ulatuses domineeriva objektiga. Tuulikute mõju maastikupildi muutusele on suur ja seega võivad nad oluliselt mõjutada väärtuslikke maastikke ning piirkonna olulisi vaateid./.../ Selgetes ilmastikuoludes ja avatud vaatekoridoride korral võib tuulepark olla nähtav umbes kuni 35 km kaugusele.“</p> <p>Ettepanek: Esiteks täpsustada, kui suur ehk milliste mõõtmetega on see väljaspool ehitismälestiste kaitsevööndit olev lähiala, kus toimuvad arendustegevused peaksid harmoneeruma mälestisega?</p> <p>Juhime tähelepanu sellele, et kuigi KSH aruandega planeeritav tuuleala T8 jääb Raikküla mõisast u. 8,5 km kaugusele, siis probleemiks on, et tuulepark jääb täpselt 700 m. pikkuse mõisaallee peamisele vaatesihile läänesuunas, allee vaatekoridori.</p> <p>Ja nagu eelpool on kirjeldatud Rapla KSH aruandes, siis on väga kõrgete tuuleparkide näol tegemist mitme kilomeetri ulatuses domineerivate objektidega, mis võivad olla nähtavad kuni 35 km kaugusele. Kuigi tegelik vajalik minimaalne puhver mõisa ja tuulepargi vahel saab ajas vaid kasvada koos tootmises olevate tuulikute mõõtmete pideva kasvuga.</p> <p>Raikküla mõisa piirkonda on juba tegemisel teadaolevalt kolm tuuleparki – Lau, Pae ja Lelle tuulepargid, kõik need on oma kõrguse tõttu nähtavad ka</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 32 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>mõisas, nüüd on lisaks Rapla üldplaneeringuga planeerimisel veel 2 tuuleparki lähipiirkonda T8 ja T9, mis on mõisale veelgi lähemal, seega paraku rohkem nähtavad. Samas on ülioluline, et mõisad saaksid maastikus kaitsealuse maamärgina siiski domineerida, säilida ja areneda. Kõige probleemsem nendest viiest tuulepargist on kindlasti eelpool nimetatud T8, mis asub mõisa kõige tähtsamal vaatesihis – allee koridoris avanevas vaates.</p> <p>Ettepanek: Rapla valla tuuleala T8 planeerimisel arvestada Raikküla mõisas viie tuulepargi koosmõjusid ja mõjude kumuleerumist teiste piirkonda kavandatavate tuuleparkidega ning vältida tuleks T8 tuulikute paigaldamist visuaalse häiringuna mõisa kõige tähtsamale vaatekoridorile – allee vaatesihis. Üldplaneeringuga tuuleala T8 arendamine planeeritaval viisil ei ole vastutustundlik ja on kahjulik muinsuskaitsealusele Raikküla mõisale kui avalikus kasutuses olevale kõrge rekreatiivse väärtusega piirkonnale, atraktiivses turismipiirkonnas ja maakondliku tähtsusega väärtuslikul maastikul.</p>
		<p>3. Ettepanek: Taastada maakondliku tähtsusega väärtusliku maastiku – Raikküla piirid - puudu on Raikküla väärtusliku maastiku kogu lõunaosa vastavalt dokumendile Rapla maakonnaplaneering 2030+ - https://maakonnaplaneering.ee/wp-content/uploads/2021/10/7_Vaartuslikud-maastikud.pdf Kui võimalik, võiks piire pigem suurendada ja muuta Raikküla väärtusliku maastiku osaks ka Rapla üldplaneeringuga kohalikuks kultuuriväärtuslikuks objektiks nimetatud Kaigepere mõis – Raikküla mõisa karjamõis.</p>
		<p>4. ÜP seletuskirja järgi „Üldplaneeringuga teede avalikuks kasutuseks määramise ettepanekuid ei tehta. Planeeringu kehtestamise järgselt saab teid määrata avaliku kasutusega teedeks vallavolikogu otsuse alusel. Avalikuks kasutamiseks erateed määratakse juhtumipõhiselt omavalitsuse kaalutusotsusega, lähtudes järgmistest kriteeriumitest:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. teenindab kolme või enam aastaringselt kasutuses olevat hoonestusega maaüksust; 2. teenindab avalikku objekti, mis eeldab ligipääsu mootorsõidukiga; 3. tagab ühenduse avalikult kasutatavate teede vahel;

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 33 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>4. tee ühendab asulaid või tagab ühenduse riigimaanteega;</p> <p>5. teed pidi kulgeb ühistranspordi või koolibussi liin;</p> <p>6. muul kaalukal juhul.“</p> <p>Üldplaneeringu seletuskirjas on kirjas, et „Klassitsistlikus stiilis Raikküla mõisa peahoone ja mõisaansambel vajab väärtustamist, eksponeerimist ja juurdepääsu. Oluline on ka mõisaallee ja mõisaga seotud teedevõrgu säilitamine.“</p> <p>Ettepanek: Raikküla mõisa peahoonele (KOV poolt määratud uue aadressiga - Talli tee 1) ja valitsejamajale (KOV poolt määratud aadressiga - Talli tee 5) ning pargile on võimalik juurdepääs Talli tee 2 kinnistul asuva Talli tee kaudu, mis on samuti osa Raikküla mõisaallee. Nimetatud Talli tee vastab üldplaneeringus nimetatud avaliku kasutuse ettepanekuga teede kuuest kriteeriumist viiele. Ajalooliselt on mõisate alleed ehitatud juurdepääsuteedena eelkõige mõisate kõige tähtsamale hoonele – peahoonele.</p> <p>Teeme ettepaneku täiendada Rapla valla üldplaneeringut järgmiselt – Määrata avaliku kasutusega teedeks Raplamaa väärtuslikel maastikel asuvad need kaitsealused mõisaallee teed, mis ühendavad alleed riiklike mälestistena kaitse all olevate mõisa peahoone ja pargiga.</p>
		<p>5. Rapla valla üldplaneeringu ideekorje kaardile koguti ettepanekuid veel 2020. a. alguses, ka Raikküla mõisa poolt esitasime mitmeid ettepanekuid sellele kaardile, samuti saatsime oma ettepanekud Rapla vallavalitsusse e-kirjaga.</p> <p>Ettepanek: Arvestada Raikküla mõisa poolsete järgmiste ettepanekutega, mida esitasime ideekorje kaardil ja saatsime Rapla Vallavalitsusse e-kirjaga 7.01.2020. a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kehtestada Raikküla mõisa alleega piirnevatel kinnistutel uusehitiste keelu võõnd. Tegemist on ajalooliselt olnud karjamaade ja koplitega, kus vaatekoridorid ulatusid kilomeetrite kaugusele ning vaadetes domineerisid mõisahooned. Allee on olnud laiem, ajalooliselt on olnud alleekoridore kolm, tänaseni on 2 koridori säilinud. Alleekoridorid koonduvad peateljele, vaatesihiga kõige tähtsamale hoonele - härrastemajale.

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 34 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<ul style="list-style-type: none"> • Raikkülla luua tuletõrje veevõtukoht, millel oleks avalik kasutus, teenindaks nii mõisa, kultuurimaja, kooli kui ka korrusmaju. • Samuti tuleks rajada kergliiklusteena juurdepääs Raikküla mõisa uuele pargile (rajatud 19. sajandil või varem). Siin asuvad looduskaitse objektid, ka Raplamaa üks jämedamaid tammesid – Jänusmäe tamm (Uuepargi tamm). <i>Parandada kaardil, seal on „Jaanusmäe tamm“.</i> Nimetatud kergliiklustee tuleks kanda Rapla valla maakasutuskaardile kui perspektiivne kergliiklustee.
		<p>6. Üldplaneeringu kaardirakenduses https://dge.ee/maps/Kehtna-Rapla/kaardirakendus-rapla.html on ekslikult näidatud Raikküla mõisaalleega paralleelselt kulgeva „perspektiivne kergliiklustee“ lõpp, see peab nimelt lõppema sellega ristuva Talli teega ja kindlasti mitte sealt edasi peahoone kinnistule Talli tee 1, selles kohas on nimelt mõisapark koos põliste tammedega ja selles asukohas pole kunagi olnud (ka ajaloolistel kaartidel mitte) pargiteed ning selline kaardil olev kergliiklustee lõpetus mõisapargis läheb vastuollu ka Muinsuskaitseametiga kooskõlastatud Raikküla mõisa pargi rekonstrueerimisprojektiga.</p> <p>Ettepanek: Lõpetada Raikküla mõisaalleega paralleelselt kulgev „perspektiivne kergliiklustee“ sellega ristuva Talli teega, võttes seega arvesse Muinsuskaitseametiga kooskõlastatud Raikküla mõisa pargi rekonstrueerimisprojekti.</p>
		<p>7. Rapla valla üldplaneeringu eelnõu seletuskirjas p. 5.1 Segahoonestusala (S) on kirjas „Tingimused detailsemaks planeerimiseks ja/või projekteerimistingimuste andmiseks“, „Arhitektuursed, ehituslikud ja kujunduslikud tingimused“, kus on nimetatud Keskuse segahoonestusaladel ja Muudel segahoonestusaladel, et „Kavandada avalik ruum, vältida suletud territooriumite moodustamist. Lubatud on haljaspiirded. Mittehallaspiirete rajamist üldjuhul vältida – nende rajamise möödapääsmatuse korral ja/või väikeelamu piirkondades, kus piirdeaeda on traditsiooniliselt rajatud, kujundada see avalikku ruumi sobiv ning lähtuvalt piirkonnas välja kujunenud traditsioonidest materjalikasutusest, kõrgusest ja kujundusest.“</p> <p>Raikküla mõis ongi määratletud üldplaneeringuga just kui – Segahoonestuse maa-ala (S), aga meie mõisaparki on ajalooliselt ümbritsenud kahekordsed kiviaiad - seespool paekivimüürid ja välisküljel maakiviaiad. Kusjuures paekiviaiad on moodustanud hoonete vahel ka suletud sisehoove. Parki ümbritsev maakiviaed on olnud märkimisväärne</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 35 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>oma mõõtudelt - laius ja kõrgus u. 1,3 meetrit. Nimetatud aiad, müürid jm. piirded on kirjeldatud koos joonistega Muinsuskaitseametiga kooskõlastatud Raikküla mõisa pargi rekonstrueerimisprojekti.</p> <p>Ettepanek: Täiendada punkti „Arhitektuursed, ehituslikud ja kujunduslikud tingimused“ nii Keskuse segahoonestusalade kui ka Muude segahoonestusalade kohta järgmiselt – „Vastavalt kooskõlastusele Muinsuskaitseametiga on lubatud ka teistsugused piirded, aiad ja väravad“.</p> <p>8. Rapla valla üldplaneeringu eelnõus p. 6.6.2 Müra normtasemete kategooriad on kirjas, et „Liiklusmüra on müra, mida põhjustavad regulaarne auto-, raudtee- ja lennuliiklus /.../. Nagu kirjas KSH eelnõu p. 2.1 Üldplaneeringu vastavus keskkonnakaitse ja jätkusuutliku arengu eesmärkidele, siis ühe eesmärgina Üldplaneeringu vastavus Eesti keskkonnastrateegia eesmärkidele on nimetatud „Tervist säästev ja toetav väliskeskond“, täpsemalt: „Planeering seab arenduspõhimõtted müra jt häiringute vältimiseks ja vähendamiseks elamise, puhkamise ja sotsiaalse juhtotstarbega aladel.“</p> <p>Raikkülas on aastaid olnud müraprobleemiks Kuusiku lennuväljaga seotud hobi- ja väikelennukite tiirutamine Raikküla tiheasustusala kohal alates kevadest-sügiseni reedest-pühapäevani, vahest ka nädala sees. Probleeme aitaks vähendada see, kui lennukid kasutaksid tiheasustusalasid vaid minimaalselt oma vajalikeks ülesõitudeks.</p> <p>Juhime tähelepanu sellele, et gruppide külastamine Raikküla mõisas on tasuline teenus, teenusest saadavat tulu kasutame riikliku kultuuripärandi säilitamiseks ja arendamiseks. Kuusiku lennuvälja väikelennukid kasutavad reedest-pühapäevani meie muinsuskaitsealust mõisaparki külastamiseks õhust, häirides samal ajal mõisas peetavaid tasulisi üritusi. Seega tegelikkuses külastavad hobi- ja väikelennukite kasutajad kevadest-sügiseni reedest-pühapäevani tundide viisi tiirutades samuti mõisaparki. Lennukite müra hindamisel Raikküla tiheasustusala kohal peab lisaks võtma arvesse ka koosmõju muude objektidega, nagu müra ja vibratsiooni põhjustavate põllumajanduslike raskeveokite pidev liiklusvoog läbi tiheasustusala (transiitliiklus - oleme suurte põllumajanduse tootmisettevõtete tehnoloogilise liini osa), suure seafarmi lõhnahäiringud jms. Kusjuures oma olemuselt peaks maakondliku tähtsusega väärtuslikul</p>

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>maastikul asuv Raikküla mõisa park olema hoopis vaikne ja rahulik puhke ja lõõgastuse maa-ala, siin on avalikkusele avatud mõisahooned, unikaalsed ekspositsioonid, toimuvad kontserdid ja konverentsid. Raikküla valla üldplaneeringus on nimetatud „Raikküla mõisakompleksi rekreatiivse väärtusega piirkonnaks“ ja seda, et „pidevalt tuleb tähelepanu all hoida rekreatiivsete tegurite väärtustamist (säilimist, kaitset, eksponeerimist)“.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Raikküla mõisa tähtsust ja avalikku huvi on kajastatud paljudes Raplamaa arengudokumentides, nagu Rapla valla arengukava aastateks 2018-2025, Rapla maakonnaplaneeringus 2030+ ja mujal. • MTÜ Raikküla Mõis on avalikes huvides tegutsev mittetulundusühing, mille eesmärgiks on Raikküla mõisa arendamine. Aastas külastab Raikküla mõisa umbes 9000 inimest. Raikküla mõisa on aastate jooksul korduvalt tunnustatud avalikkusele suunatud tegevuste eest nii piirkondlikul kui üleriiklikul tasandil. • Raikküla mõisas on palju avalikkusele suunatud tegevusi – vt. www.raikkylamois.ee ning tegeleme Eesti Mõisate Muuseum arendamisega (FB-s on jälgijaid kokku 4700). • Uuringud kinnitavad, et just nimelt mõisad huvitavad külastajaid Eestis ka kõige rohkem, vt. dokument „Pärandturism Eestis: potentsiaal ja arenguvõimalused“, 2021 https://www.etag.ee/wp-content/uploads/2021/04/Paranditurism-Eestis-2021.pdf <p>Raikküla mõisa ajalugu on seotud maailmakuulsate isikutega, nagu perekond Keyserlingid, Johann Sebastian Bach, Otto von Bismarck, Charles Darwin jt. Seega on tegemist kultuuriajaloolise paigaga, mille tähtsus on ülemaailmne.</p> <p>Ettepanek: Teeme ettepaneku, et Kuusiku lennuvälja hobi- ja väikelennukid lõpetavad tiirutamise Rapla vallas tiheasustusalade kohal, kasutades tiheasustusalasid nii vähe kui võimalik - vaid ülesõitudeks ning tiirutavad edaspidi põllumajandusmaa ja metsa maa-ala kohal, kuna need ei ole müratundlikud alad. Täpsemalt nagu on kirjas Rapla valla üldplaneeringu eelnõus p. 6.6.2, siis „põllumajandusmaa (MP) ja metsa (MM) maa-ala – ei rakendu keskkonnaministri 16.12.2016. a. määruse nr 71 nõuded, kuna neid ei loeta müratundlikeks aladeks“.</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 37 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
414.	Eesti Omanike Keskliit 06.09.2024 nr KL 123-24 dokumendi viide	<p>Rapla vallas asub Kuusiku lennuväli hobi- ja väikelennunduse harrastamiseks. Need hobi- ja väikelennukid kasutavad oma lendudeks kevadest-sügiseni vallas olevaid tiheasustusalasid, kus asuvad inimeste kodud ning probleemiks on, et tiheasustusalasid ei kasutata hädapärasteks ülesõitudeks, et häiringuid oleks vähem, vaid vastupidi, lennukid tiirutavad just eelkõige tiheasustusalade kohal. See on mõistetav lennuhuviliste seisukohalt - palju põnevam on tiirutada ju hoonete kohal, kuid teiselt poolt peaks siin vald sekkuma ja panema piirangud tiheasustusaladele, sest väga väikese grupi lennuhuviliste pärast ei peaks kannatama pideva müra all Rapla valla koduomanikud.</p> <p>Eeltoodule tuginedes teeme ettepaneku täiendada Rapla valla üldplaneeringut ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõud järgmiselt:</p> <p>Mürasaaste vähendamiseks Rapla vallas kasutavad Kuusiku lennuvälja hobi- ja väikelennunduse lennukid vallas olevaid tiheasustusalasid lendamiseks vaid minimaalselt, hädapärastel vajalikeks ülesõitudeks. Lennukite tiirutamiseks kasutada põllumajandusmaa ja metsa maa-alasid, mida vastavalt Rapla valla üldplaneeringu eelnõule ei loeta müratundlikeks aladeks.</p>
415.	Rail Baltic Estonia OÜ 09.09.2024 nr KV2024-303 dokumendi viide	<p>Rail Baltic Estonia OÜ ettepanekud Rapla valla üldplaneeringu lahendusele ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõule:</p> <p>1. Üldplaneeringu seletuskirja peatüki 6.3.1 Roheline võrgustik punktis 13.4 tuuakse soovitusena välja, et: „Raiete planeerimisel on soovitatav koostööd alustada läbipääsu omanikuga juba enne metsateatise esitamist Keskkonnaametile, et koostöös planeerida raie teostamine mahus ja viisil, mis tagab rohelise võrgustiku metsalise sidususe ja loomade läbipääsu“. Antud tingimus on soovituslik, seega ei ole tegelikult vajadust raietegevuse planeerimisel üldplaneeringu juhiseid rakendada. Palume kaaluda antud tingimuse muutmist kohustuslikuks.</p> <p>2. Rail Baltica raudteetrassi lõikudele rajatavad loomaläbipääsud on olulised rohevõrgustiku toimimiseks, seega on oluline, et rakenduvad rohevõrgustikuga seotud regulatsioonid (mis on eelkõige kohaliku omavalitsuse haldusalas üldplaneeringuga seatavate tingimuste kaudu).</p> <p>Peame oluliseks, et loomaläbipääsude suudmepiirkonna 500 m osas oleksid määratletud nõuded, et tagada läbipääsude sobivus ka Rail Baltica valmimisel ümbritseva maastikuga ja olemasolevate elupaikadega. Oluline</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 38 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>on määratleda üldplaneeringus erinevate läbipääsude sihtliigid ja loomaläbipääsude asukohale omane elupaik (nt asukoht kuivas metsas, ökodukt niiskes või soises metsas, ökodukt poolavatud maastikul jne). Seejärel on oluline määratleda, mis tingimused on vajalikud, et loomaläbipääs säiliks ja et see oleks sihtotstarbeliselt kasutatav. Näiteks olulised tingimused on päikesevalgus ja varjud, taimestiku liigiline koosseis jms. Antud tingimused tuleb üldplaneeringus määratleda (vajadusel määratleda erinevatele loomaläbipääsudele erinevad tingimused). Üldplaneeringus ei piisa, kui määratletakse ainult, mida ei või teha, oluline on välja tuua, mis on vajalik teha, et tagada rohevõrgustiku toimimine (PlanS § 75 lg 1 p 10).</p> <p>Eelnev temaatika on välja toodud Rail Baltica raudteetrassi lõikude „Harju ja Rapla maakonna piir – Hagudi“ ning „Hagudi-Rapla ja Pärnu maakonna piir“ ehitusprojektide keskkonnamõju hindamistes. Antud aruanded on kättesaadavad Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti kodulehelt.</p>
		<p>3. Üldplaneeringu maakasutusplaaniil kajastatakse Põhja-Hagudi loomatunneli suudmepiirkonna 500 m laiune ala ainult rohevõrgustikus. Sama märkus on Rõa ökodukti ja Lõuna-Hagudi loomatunneli osas. Juhime tähelepanu, et KSH aruandes ei ole analüüsitud, kas ju kuidas mõjutab suudmepiirkonna väiksem käsitus loomatunneli kasutamist metsloomade poolt. Palume analüüsist lähtuvalt vajadusel korrigeerida üldplaneeringus esitatud piirangut.</p>
		<p>4. Rail Baltica raudtee projekteerimise käigus on kavandatud Tamme raudteeviadukt Rõa külas Tallinn-Lelle-Pärnu 40,7-53,8 km katastriüksusel, katastritunnus 66801:001:0449. Palume üldplaneeringut selles osas täiendada.</p>
		<p>5. Rail Baltica raudtee projekteerimise käigus on kavandatud Rõa ökodukt Rõa külas Rapla vallas ja Mälivere külas Kohila vallas. Antud ökodukt on kajastatud üldplaneeringu joonisel, kuid kuna tegelikkuses ulatub ökodukt üle Rail Baltica raudtee ja AS Edelaraudtee raudtee, siis selguse mõttes palume ökodukti tingmärki kajastada samuti AS Edelaraudtee raudteel.</p>
		<p>6. Rail Baltica raudtee projekteerimise käigus on kavandatud Kodila jõe raudteesild Sikeldi külas Tallinn-Rapla raudtee 685 katastriüksusel, katastritunnus 66801:001:2108. Palume üldplaneeringut selles osas täiendada.</p>
		<p>7. Üldplaneeringu joonisel on märgitud kariloomade läbipääs Alu viaduktist põhjapoole, kuid Rail Baltica raudtee projekteerimise käigus on see</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 39 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>kavandatud Kodila jõe raudteesilla juurde (Sikeldi külas Tallinn-Rapla raudtee 685 katastriüksusel, katastritunnus 66801:001:2108), vt joonis 2. Palume üldplaneeringut selles osas korrigeerida.</p> <p>8. Rail Baltica raudtee projekteerimise käigus on kavandatud Alu kergliiklustunnel Sikeldi külas Tallinn-Rapla raudtee 684 katastriüksusel, katastritunnus 66801:001:1340. Palume üldplaneeringut selles osas täiendada.</p> <p>9. Rail Baltica raudtee projektis ei ole kavandatud eritasandilist ristumist jalg- ja/või jalgrattateega Raela külas projekteeritud Rõue jõe sillast lõunas. Palume üldplaneeringuga seda arvestada.</p>
416.	<p>Muinsuskaitseamet 09.09.2024 1.1-7/1035-1 dokumendi viide</p>	<p>Muinsuskaitseamet on varasemalt esitanud kultuuripärandi käsitlemiseks ettepanekud:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 15.01.2019 kirjaga nr 1.1-7/2750-1 algatamise järgselt esmased üldisemad ettepanekud; - 22.08.2022 kirjaga nr 1.1-7/1035-1 üldplaneeringu eskiisi avaliku väljapaneku järgselt põhjalikuma sisendi koos teostatud alusuuringutega. Tehtud ettepanekutega on kooskõlastamiseks esitatud materjalides osaliselt arvestatud, kuid täiendusi on tehtud ÜP seletuskirjas, ÜP kaardil ja KSH aruande eelnõus ebaühtlaselt. Seetõttu ei ole kultuuripärandi käsitus arusaadav ja on kohati puudulik. Allpool on väljatoodud peamised ebaselged kohad dokumentatsioonis parandusettepanekutega: <p>Kultuuripärand ÜP ja KSH aruande eelnõus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kultuuriväärtuslikud maa-alad: <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Väärtuslikud maastikud MKA: ÜP seletuskirjas on viidatud 2, KSH aruandes 4 kohalikku väärtuslikku maastikku. MKA: ÜP seletuskirjas kustutada ptk 6.2.1 Väärtuslikud maastikud: Alu mõis kirjelduse juurest kabelimägi / kultusekivid; 1.2 Miljööväärtuslikud alad MKA: ÜP Eskiisis kavandatud Kuusiku mõisa miljööalast on loobunud, samas pole arvestatud ettepanekut Sireli tn hoonete kaitsealla võtmiseks. Soovitame kaaluda varasemalt ÜP koosseisus väärtuslikuks hinnatud hoonete käsitlust planeeringus säilitada. 1.3 Arheoloogiatundlikud alad 2. Kultuuriväärtuslikud objektid: <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Kultuurimälestised

Kasutatud lühendid: DP - detailplaneering; KSH - keskkonnamõju strateegiline hindamine; LS - lähteseisukohad; VTK - väljatöötamise kavatsus; ÜP - üldplaneering.

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 40 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>MKA: ÜP seletuskirjas p 6.2.3. ja KSH aruande eelnõus p 4.7.1 on viidatud erinevad mälestiste arvud.</p> <p>MKA: ÜP seletuskirjas p 6.2.3. ekslikult viidatud 13 kunstimälestist Juuru kalmistu paekiviristidena. Kunstimälestistest 7 on kiviristid Rapla kirikuaias ning 6 on kiviristid Juuru kirikuaias.</p> <p>2.2 Kohaliku tähtsusega väärtuslikud üksikobjektid</p> <p>MKA: Soovitame kohaliku tähtsusega väärtuslike üksikobjektide juurde tingimuse:</p> <p>Riikliku kaitse all mitte olevate väärtuslike üksikobjektide nimekirja kuuluvate hoonete ja rajatiste lammutamise soovi korral teha koostööd Muinsuskaitseametiga eesmärgiga anda ametile võimalus kaaluda objekti mälestiseks tunnistamise menetluse algatamist. Samuti tuleb kaasata amet juba mälestiseks tunnistamise ettepaneku saanud objekti lammutamise ja ümberehitamise küsimustesse.</p> <p>2.2.1 XX saj. arhitektuuripärandi objektid</p> <p>MKA: Kaardirakenduses on objektidest osaliselt objektid viitamata.</p> <p>2.2.2 Maaehituspärandi objektid</p> <p>2.2.2.1 Rehemajad</p> <p>2.2.2.2 Vallamajad</p> <p>2.2.2.3 Koolid</p> <p>MKA: Maaehituspärand on ÜP seletuskirjas tõstetud XX saj. objektide alla, kust ei selgu objektid, puudub ka viide antud info leidmiseks. Palume objektide loetelud esitada seletuskirjas vastavalt alusuuringutele või viidata seletuskirjas alusuuringud.</p> <p>2.2.3 Militaarpärand</p> <p>2.2.4 Looduslikud pühapaigad</p> <p>MKA: Palume looduslike pühapaikade lisamist kaardirakenduse</p> <p>MKA: ÜP seletuskirjas lk 49 on täiendavalt viidatud kohalikud objektid, mis puuduvad kaardirakendusest ja KSH aruandest.</p> <p>MKA: MKA tehtud ettepanekut kohalike objektide nimekirja täiendamiseks pole arvestatud – palume kaaluda nende lisamist kohalike kaitsealuste objektide hulka.</p> <p>2.2.5 Pärandkultuuri objektid.</p>
417.	<p>kaks eraisikut 05.09.2024 dokumendi viide</p>	<p>Avaldajad ei saa nõustuda lahendusega, mille kohaselt on uuest üldplaneeringust välja jäetud Kuusiku miljööala. Samuti ei ole väärtuslike maastikena arvestatud maantee ja endise Kuusiku mõisa hoonete, sh arhitektuurse maamärgina olulise ehitise - Kuusiku viinavabriku vahelist</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 41 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>põllumaad. Tegemist on oluliste miljöoaladega, mis kannavad Kuusiku identiteeti ja on kohaliku kultuurilise identiteedi seisukohal olulised. Kuusikul on säilinud hulgaliselt olulisi, ka juba 16. saj. pärit arhitektuurseid ehitisi - mõisakompleksi hooned, millest osa ei ole mälestistena kaitse all, kuid mis on miljöo seisukohalt üliolulised. Kaitsealuste hoonete vahetus läheduses (500 m) paiknevate hoonete võimalikud ümberehitused, sh ebasobiva kuju ning materjalidega uusehitised vähendavad kaitsealuste hoonete väärtust. Kui Kuusikule ei jää alles olemasolevat miljööväärtuslikku keskkonda ja kaitsealuseid objekte, väheneb oluliselt piirkonna väärtus, sh taastamisel olevate ajaloolis- arhitektuursete hoonetega kinnistute väärtus. Miljööväärtuslike piiranguteta kahaneb niigi peaaegu olematu Rapla valla külastatavus turistide poolt.</p> <p>Tulenevalt eelnevast taotleme:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jätta alles Kuusiku miljööväärtuslik ala ja kehtestada miljööväärtusliku ala piirid, nagu seda on kajastatud endise Rapla valla üldplaneeringus (kehtestatud Rapla Vallavolikogu 01.03.2011 otsusega nr 6, planeeringus oleval Kuusiku piirkonda kajastaval plaanil) 2. Kehtestada miljööväärtuslikele aladele ehitamise ja renoveerimise nõuded, et vältida keskkonda ja miljööd moonutavad ja häirivad võimalikud ümberehitused, sh sellesse keskkonda ebasobiva arhitektuurse kuju ning materjalidega uusehitised 3. Kehtestada miljööväärtuslik kaitseala Kuusiku alevikku ümbritsevatele põllumaadele, sh Rapla-Märjamaa maantee ja endise Kuusiku mõisa viinavabriku vahelisele põllumaale, nähes ette maa sihtotstarbe ja maakasutuse jätkuvalt samal otstarbel, et säilitada traditsioonilisi miljöövaateid Kuusiku mõisakompleksi hoonetele. Lugeda jätkuvalt väärtuslikuks maastikuks Rapla- Märjamaa maantee ja Kuusiku mõisakompleksi vaheline ala 4. Lisada väärtuslike maastike hulka katastriüksused 66902:001:0031, 66902:001:0093; 66902:001:0095, 66902:001:0184. Nende alade säilimine endises seisundis on ülioluline.
418.	<p>Kuusiku Kandi Külaselts 05.09.2024 dokumendi viide</p>	<p>Avaldajad ei saa nõustuda lahendusega, mille kohaselt on uuest üldplaneeringust välja jäetud Kuusiku miljöoala. Samuti ei ole väärtuslike maastikena arvestatud maantee ja endise Kuusiku mõisa hoonete, sh arhitektuurse maamärgina olulise ehitise - Kuusiku viinavabriku vahelist põllumaad ning teisi ettepanekuid, mis on Rapla vallale esitatud detsembris 2019 ja 2020. aasta mai kuus arutelul Kuusiku päevakeskuses.</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 42 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>Nendes ettepanekutes on kajastatud kohaliku kogukonna seisukohad üldplaneeringusse, mis seonduvad oluliste miljöoaladega. Need miljöoalad kannavad Kuusiku identiteeti ja on kohaliku kultuurilise keskkonna säilimisel vajalikud.</p> <p>Kuusikul on säilinud hulgaliselt olulisi, ka juba 16. saj. pärit ajaloolisi arhitektuurseid ehitisi, sh mõisakompleksi koosseisu kuuluvaid unikaalseid ehitisi. Osa viidatud ehitistest ei ole mälestistena kaitse all, kuid on vaatamisväärsustena ja kohaliku miljöo seisukohalt üliolulised (sh Rapla valla omandisse kuuluv arvatavalt keskaegne „munga aida“ kelder, Kuusiku mõisa jääkelder jne). Seega tuleb ka üldplaneeringu menetluses arvestada asjaoluga, et kaitsealuste hoonete vahetus läheduses (vähemalt 500 m) paiknevate hoonete võimalikud ümberehitused, sh ebasobiva kuju ning materjalidega uusehitised, vähendavad nii kaitsealuste kui ka kaitseta ajalooliste ehitiste ja kohaliku elukeskkonna väärtust oluliselt.</p> <p>Kui Kuusikule ei jää alles olemasolevat miljööväärtuslikku keskkonda, väheneb oluliselt piirkonna väärtus, sh taastamisel olevate ajaloolis-arhitektuursete hoonetega kinnistute väärtus.</p> <p>Tulenevalt eelnevast taotleme:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jätta alles Kuusiku miljööväärtuslik ala ja kehtestada miljööväärtusliku ala piirid, nagu seda on kajastatud endise Rapla valla üldplaneeringus (kehtestatud Rapla Vallavolikogu 01.03.2011 otsusega nr 6, planeeringus oleval Kuusiku piirkonda kajastaval plaanil) 2. Kehtestada miljööväärtuslikele aladele ehitamise ja renoveerimise nõuded, et vältida keskkonda ja miljööd moonutavad ja häirivad võimalikud ümberehitused, sh sellesse keskkonda ebasobiva arhitektuurse kuju ning materjalidega uusehitised. 3. Kehtestada miljööväärtuslik kaitseala Kuusiku alevikku ümbritsevatele põllumaadele, sh Rapla-Märjamaa maantee ja endise Kuusiku mõisa viinavabriku vahelisele põllumaale, nähes ette maa sihtotstarbe ja maakasutuse jätkuvalt samal otstarbel, et säilitada traditsioonilisi miljöövaateid Kuusiku mõisakompleksi hoonetele. Lugeda jätkuvalt väärtuslikuks maastikuks Rapla- Märjamaa maantee ja Kuusiku mõisakompleksi vaheline ala 4. Lisada väärtuslike maastike hulka katastriüksused 66902:001:0031, 66902:001:0093; 66902:001:0095, 66902:001:0184. Nende alade säilimine endises seisundis on ülioluline.

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 43 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>5. Mitte lubada Kuusiku miljööväärtuslikku keskkonda olemasolevat ajaloolis-arhitektuurset ja miljööväärtust mitteamestavaid arhitektuurseid elemente, sh lamekatuseid, räästata konteinertüüpi hooneid jms lahendusi. Hoonete projekteerimiseks määrata nõue kasutada antud keskkonnale iseloomulikke ehitusmaterjale ja värve, eelistada puitlaudist ja naturaalkrohv viimistlust.</p> <p>6. Muinsuskaitsealade ja objektide lähipiirkonnas, samuti miljööväärtuslike maastike osas projekteerimis, arendus- ja renoveerimisprojektide kitsendustele leevendusi mitte teha.</p> <p>7. Lisaks 2011 aasta üldplaneeringus kajastatule tuleks miljööväärtuslike alade hulka lugeda Vigala jõe, Kuusiku haru äärsed alad, milles avaldub oluline miljöönähtus – arhitektuurse Kuusiku mõisakompleksi hoonete ja aladega piirnevad jõeäärsed puistutega looduslikud rohumaad, millel jätkuvalt toimub kariloomade vaba karjatamine piiratud mahus. Sellist pitoreskset ja reeglina peamiselt vanadel Hollandi maalidel kajastuvat miljööväärtuslikku nähtust ei ole enam säilinud isegi Hollandis, kuid see miljööväärtus on veel säilinud Kuusikul. Tegemist on olulise piirkondliku vaatamisväärsusega. (Sama ettepanek on koos plaanimaterjaliga esitatud Rapla Vallavalitsusele 09.12.2019 dokumendi koosseisus. Avaldajad toetavad ka nimetatud dokumendiga esitatud ettepanekuid).</p> <p>Selgitame, et Kuusiku Kandi Külaselts (80414402) on põhikirja kohaselt keskkonnaorganisatsioon, mille pädevusse kuulub muuhulgas kohaliku elukeskkonna, sh miljööväärtuste kaitse. Seega, juhul kui käesolev ettepanek jääb Rapla Valla üldplaneeringus arvestamata, ootame Rapla Vallalt põhjendatud seisukohta, et saaksime vajadusel õiguseid kaitsta kohtumenetluses.</p>
419.	<p>Foreko OÜ 06.09.2024</p> <p>dokumendi viide</p>	<p>Foreko OÜ hinnangul ei ole Rapla valla üldplaneeringu eelnõu (edaspidi eelnõu) metsamajandamise tingimuste osas üheselt arusaadav ning vajab täpsustamist. Sellest tulenevalt teeb Foreko OÜ ettepaneku muuta ja täiendada eelnõud järgnevalt:</p> <p>1. Täpsustada põllu (MP) ja metsa (MM) maa-ala üldisi kasutustingimusi.</p> <p>Kohalikul omavalitsusel on planeerimisseaduse (PlanS) § 75 lg 1 p 14 kohaselt õigus määrata väärtuslikud põllumajandusmaad ja nende kaitse- ja kasutustingimused. Neid tingimusi määrates tuleb kohalikul</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 44 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>omavalitsusel PlanS § 1 lg-st 3 tulenevalt lähtuda ka haldusmenetluse seaduses (HMS) sätestatud normidest ja põhimõtetest. See tähendab, et muuhulgas tuleb tagada, et määratavad tingimused oleksid seadusega kooskõlas, sh peab isiku õiguste ja vabaduste piiramiseks esinema seaduslik alus (HMS § 3 lg 1); tasakaalustaksid erinevaid huve (PlanS § 10); oleksid selged ja üheselt mõistetavad (HMS § 55 lg 1) ning seatud eesmärgi suhtes kohased, vajalikud ja proportsionaalsed (HMS § 3 lg 2). Eelnõus on sätestatud tingimus väärtuslikel põllumajandusmaadel jätkata põllumajanduslikku tegevust (lk 37). Kuna ei ole üheselt arusaadav, kas tegemist on soovitusliku või kohustusliku tingimusega, siis tuleb sõnastust täpsustada. Seejuures tuleb silmas pidada, et üldplaneeringuga ei saa eramaa omanikele panna kohustust tegeleda põllumajandusega. See oleks omandipõhiõigust ebaproportsionaalselt piirav tingimus. Ka on eelnõus sätestatud tingimus valla metsaressursse kasutada mitmekülgset ja säästlikult, et tagada nii majanduslik tulu kui ka metsade bioloogiline mitmekesisus (lk 37). Vaja oleks täpsustada, kas valla metsaressurssidena käsitletakse vallale kuuluvatel kinnistutel kasvavat metsa või valla territooriumil kasvavat metsa üldiselt. Seejuures on oluline, et viimasel juhul võib tingimus olla seadusega vastuolus. Seda seetõttu, et PlanS nimetab üldplaneeringuga lahendatava ülesandena üksnes rohevõrgustiku ning väärtuslike põllumajandusmaade, rohealade, maastike, maastiku üksikelementide ja looduskoosluste määramist ja nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmist (vt § 75 lg 1 p-d 10 ja p 14). Üldiste tingimuste seadmist metsade majandamiseks ja metsaressursi kasutamiseks PlanS üldplaneeringu ülesandena ette ei näe. Veelgi enam, PlanS seletuskirjas rõhutatakse, et loetelus nimetatud ülesanded peavad seonduma seaduses nimetatud ülesannetega, ehk tegemist peab olema nn täiendavat lahendamist nõudva ülesande lahendamisega ilma milleta ei ole põhiülesannet võimalik korrektselt lahendada. Eelnõust ei nähtu, et kõnealune tingimus oleks täidetud ja oleks selgitatud, millise seadusest tuleneva ülesande täitmisega tingimus seondub ning millist põhiülesannet sellega lahendada soovitakse.</p> <p>2. Täpsustada kultuuriväärtuslike objektide kaitse- ja kasutamistingimusi</p> <p>Eelnõus on sätestatud tingimus, et pühad puud/salud ei tohi muutuda maastikumuutuste (peamiselt metsaraie) tõttu tormituultele avatuks (lk 50). Jääb arusaamatuks, mida täpsemalt peetakse silmas tormituultele avatuks</p>

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>muutumisenä. Näiteks riiklikult mälestistena kaitse alla võetud looduslikele pühapaikadele juba kehtivad seadusest tulenevad kaitsetingimused, sh võib neile olla kehtestatud kaitsevöönd, kus kehtivad piirangud erinevate tööde (sh raie) tegemisele. Riiklikult kaitsmata looduslikud pühapaigad määratletakse eelnõu kohaselt pärandkultuuriobjektidena ning kohaliku kaitse alla neid ei võeta (lk 49). Seega tuleb kõnealuse tingimuse täpsustamisel hinnata mh seda, kas sisuliselt soovitakse riiklikult- ja kohaliku kaitse alla võtmata aladele kehtestada kaitsevööndit ning kas sellest tekkivad kitsendused on kohased, vajalikud ja proportsionaalsed.</p> <p>3. Täpsustada roheline võrgustiku kasutamistingimusi</p> <p>Eelnõu näeb ette, et looduslike alade osatähtsus roheline võrgustiku tugialadel ei tohi langeda alla 90% pindalast ning koridorides alla 70% koridori keskmisest läbimõõdust, vajadusel tuleb rakendada kompenseerivaid meetmeid (metsastamine, põõsarinde rajamine, puude istutamine jms). Lisaks protsentuaalsele nõudele peab metsamaastikul säilitama looduslikus seisundis koridor vähemalt 100 meetri laiuse alana, avamaastikul 200 m laiuse alana (lk 52). See tingimus on ebaselge, kuna eelnõus ei ole välja toodud, mida käsitletakse loodusliku alana ja looduslikus seisundis koridorina. Seega on vajalik need mõisted eelnõus lahti seletada.</p> <p>Liialt üldine ja ebaproportsionaalne on ka tingimus, et roheline võrgustiku tugialadel vältida elupaikade seisundi halvenemist, liikide häirimist ning tegevust, mis ohustab piirkonna ökoloogilist tasakaalu (lk 52). Jäeb arusaamatuks, kas tegemist on soovitusliku, tingimusliku (nt rakendatakse võimalusel, kindlatel juhtudel vms) või kohustusliku tingimusega. Viimasel juhul tuleb silmas pidada, et kuna majandustegevus (sh metsamajandus) avaldab paratamatult elupaikadele ja liikidele mõju ning tihti ka halvendab teatavate elupaikade seisundit ning häirib mõningaid liike, siis võimaldab kõnealune tingimus metsamajandamise rohevõrgustike aladel sisuliselt täielikult keelata. Seadus aga rohevõrgustiku aladel metsamajandamist ei keela – metsamajandamise kahjulike mõjude ohjamiseks ja tasakaalustamiseks on sätestatud erinevad piirangud ja meetmed looduskaitse- ja metsaseadustes ja nende alamaktides. Kui eelnõuga soovitakse seada seadusest rangemad piirangud, tuleb nende eesmärgipärasust, vajalikkust ja proportsionaalsust eelnõus põhjendada.</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 46 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>Samuti on õigusvastane tingimus, et roheline võrgustiku koridorides säilitatakse olemasolevat looduslikku kooslust, tagamaks sidusus rohevõrgustiku tugialade vahel (lk 52). Esiteks, loodus on pidevas muutumises ning ühed kooslused asenduvad aja jooksul teistega ka ilma inimese sekkumiseta. Teiseks, on selge, et raie tegemisel olemasolev looduslik kooslus (vähemalt ajutiselt metsa uuenemise ajaks) kaob ning asendub teistsuguse loodusliku kooslusega. Seega ei ole olemasoleva loodusliku koosluse säilitamine ilma absoluutse uuendusraie (võimalik, et ka teist liiki raiete) keeluta võimalik. Absoluutne raiekeeld rohevõrgustike aladel läheb aga oluliselt kaugemale seaduse nõuetest ning selle kehtestamine üldplaneeringus oleks võimalik ainult erandlikel asjaoludel ning selle eesmärgipärasust, vajalikkust ja proportsionaalsust asjakohaselt põhjendades. Selliseid asjaolusid ega põhjendusi eelnõust ei nähtu.</p> <p>Maaomanikule seatakse olulisi kitsendusi roheline võrgustiku kasutamistingimuste p-ga 13. Näiteks suurulukite läbipääsude tagamiseks moodustatud suudmealal tuleb säilitada puistu sidusus läbipääsude rajatiste ja ümbritsevate kasvava metsaga alade vahel ja metsa majandada viisil, mis tagab puistu sidususe ja toetab loomade läbipääsudeni jõudmist (lk 53-54). Kui suudmealal asub majandusmets, võivad sellised kitsendused oluliselt takistada kinnistu sihtotstarbelist kasutamist. Samas ei nähtu eelnõust põhjendusi nende piirangute vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta. Samuti ei nähtu, et oleks hinnatud nende kitsendustega kaasnevat mõju maaomanikele ning kaalutud kulu või kahju kompenseerimise vajadust. Näiteks kompenseeritakse maaeluministri 23.12.2022 määrusega nr 78 „Perioodi 2023–2027 Natura 2000 erametsades elurikkuse soodustamise toetus“ looduskaitseaduse alusel kehtestatud piiranguid metsa majandamisele nendes metsades, kus majandamine on tugevasti pärsitud (peamiselt tähendab see lageraiete keeldu) kompensatsiooniga 134 eurot/ha ning leebemate piirangute korral kuni 60 eur/ha aastas. Ka on Riigikohus kohaliku omavalitsuse poolt seatud raiepiirangute kohta leidnud, et need võivad riivata omandipõhiõigust intensiivselt, kuna võivad välistada kinnistul paikneva metsa majandamise täielikult või ulatuslikult (nt lageraiet välistava kaitsevööndi kehtestamisel). Arvestades riive intensiivsust ja iseloomu, võib sellisel juhul olla kohaseks meetmeks kohaliku omavalitsuse kasuks sundvalduse seadmine. /.../ Sundvalduse seadmisel tuleb kinnisasja</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 47 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>omanikule maksta tasu (KAHOS § 39 lõige 5). Seejuures peab omavalitsusüksus hindama sundvalduse seadmise vajadust juba planeerimismenetluses.</p> <p>Samuti jääb arusaamatuks, millisel alusel soovitakse kehtestada tingimust, et metsateatis läbipääsude suudealadel tuleb kooskõlastada läbipääsude omanikuga (lk 54). Metsateatiste kooskõlastamine on reguleeritud seaduse tasandil. Näiteks näeb metsaseadus teataval juhul (nt mõningatel rohealadel) ette metsateatise kooskõlastamise kohaliku omavalitsusega (MS § 42 lg 3), aga mitte kunagi naaberkinnistu omanikuga (kelleks käesoleval juhul läbipääsu omanik on). Seega läheb eelnõuga kavandatav raiete kooskõlastamise kohustus oluliselt kaugemale seaduses sätestatust. Esiteks on äärmiselt küsitav, kas kohalikule omavalitsusele on planeerimisseadusega antud volitus kehtestada planeeringuga metsaseaduses juba reguleeritud formaalsetes küsimustes rangemaid piiranguid kui metsaseaduses sätestatud. Pigem on PlanS § 75 lg 1 p 10 peetud silmas rohevõrgustiku toimimise tagamise sisuliste tingimuste kehtestamist. Sel viisil oleks tagatud ka rohevõrgustiku kasutamise tingimuste läbipaistvus ning arusaadavus, samas kui kooskõlastamise protsess on avalikkusele teadmata ning tingimuste kehtestamine lükatakse edasi tulevikku. Teiseks, isegi kui kohalikul omavalitsusel vastav volitus oleks, tuleb planeeringus asjakohaselt põhjendada rangemate piirangute sobivust, vajalikkust ja proportsionaalsust. Eelnõus toodud põhjendust, et kõnealune tingimus toetab loomade läbipääsudeni jõudmist, ei saa lugeda seadusest rangema piirangu kehtestamise põhjendamiseks piisavaks. Tingimuse sobivuse seab kahtluse alla näiteks see, kuidas tagatakse, et läbipääsu omanikul on pädevus hinnata puistu sobivust loomade jaoks. Ülaltoodule tuginedes võiks äärmisel juhul seada sellise tingimuse soovituslikuna, aga mitte kohustuslikuna.</p> <p>4. Täpsustada väärtusliku põllumajandusmaa kaitse- ja kasutustingimusi.</p> <p>Eelnõu näeb ette, et põldude sööti jätmisel tuleb tagada niitmise, et säilitada maastiku avatus ja vältida väärtusliku põllumajandusmaa metsastamist ja metsastumist (lk 56). Selgusetuks jääb, kes ja kuidas peab selle tingimuse täitmise tagama. Põllumaa omanikul ei ole seadusest tulenevat kohustust tegeleda põllumajandusega. On paratamatu, et sellisel juhul hakkavad alal looduslikult kasvama erinevad taimed, sh puittaimed ja</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 48 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>põsastik (st maa võsastub/metsastub looduslikult). Eelnõu praeguse sõnastuse juures ei ole välistatud, et olukorras, kus omanikul ei ole huvi või võimalust maad põllumajanduslikult kasutada, jääb niitmise ja võsa eemaldamise kulu maaomaniku kanda. Eelnõust ei nähtu, et oleks hinnatud kõnealuste kitsendustega kaasnevat mõju maaomanikele ning kaalutud kulu või kahju kompenseerimise vajadust. Meie hinnangul ei saa olukorras, kus maaomanik ei soovi või ei saa põllumajandusega tegeleda, panna talle kohustust teha kulutusi maa põllumajanduslikus valmiduses hoidmiseks üldistes huvides.</p> <p>Ka ei nähtu eelnõust põhjendusi absoluutse metsastamise keelu proportsionaalsuse kohta. Meie hinnangul võiks väärtusliku põllumajandusmaa metsastamine olla teatavas ulatuses ja põhjendatud juhtudel lubatud. Sellisteks puhkudeks võiks üldplaneeringuga jätta kohalikule omavalitsusele kaalutusõiguse mõjuvatel põhjustel väärtusliku põllumaa metsastamist lubada.</p> <p>Palume Rapla valla üldplaneeringu edasises menetluses ülaltooduga arvestada ning eelnõusse vajalikud muudatused teha.</p>
420.	<p>eraisik 10.09.2024 dokumendi viide</p>	<p>See tuulepark tuleb meie küla metsa taha. Meie, kes me siin külas elame, näeme neid tuulikuid üle metsa nagu need oleks meil kodus. Nii palju kui me oleme oma küla inimestega suhelnud ja kõik ei ole interneti inimesed - oleme kategooriliselt sellele tuulepargile vastu, kuna see tuleb külale liiga ligi. Ei soovi mitte mingit tuuleparki meie kodudele nii lähedale! Nii et kategooriline EI planeeritud tuulepargile!!!</p>
421.	<p>4 eraisikut 10.09.2024 dokumendi viide</p>	<p>Tuulepargid T8 ja T9 jäävad liiga lähedale elamutele ja tekitaksid müra ning vibratsioone, mis rikuks elukeskkonda. Samuti on tuuleparkidest infot väga vähe ning ei julgeta kajastada, mis on väga häbiväärne. Kõik ei skrolli valla kodulehte või facebooki...</p>
422.	<p>Lõpemetsa külaelanikud 10.09.2024 dokumendi viide</p>	<p>Rapla valla Lõpemetsa küla elanike arvamus</p> <p>Saime planeeritud tuulepargist T8 teada juhuslikult alles täna. Vald oleks pidanud elanikke otseselt tuulepargi plaanist informeerima ja pakkuma avalikku elavat arutelu võimalust, kuid seda ei tehtud.</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 49 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>Antud piirkond on juba eelmisest sajandist aastakümneid olnud vähemalt tuhandele sookurele enne sügisrännet kogunemiskohaks ja kevaditi toitumiskohaks paljudele erinevatele linnuliikidele.</p> <p>Ka asub kõrval Jalase maastikukaitseala, mis on metsise ja kaljukotka elupaigaks. Tuulegeneraatorid tekitavad kuuldavalt, madalsageduslikku müra, infraheli, vibratsiooni ja muud negatiivset, mis mõjutavad kõigi elusolendite elukeskkonda ja käitumist. Ohustatud on ka mesilased. Ainuüksi meie külas on mesilaspered neljas talus, lisaks lähikonna mesilad.</p> <p>Ootame nimistut uuringutest, mis kinnitavad et elamutele nii lähedal asuv tuulepark on ohutu.</p>
423.	Telia Eesti AS 05.07.2024 telefonivestlus	Telekommunikatsioonialaseid tingimusi ei ole üldplaneeringuga seatud, seega tekivad küsimused, kas tegemist on teadliku valikuga ja kas üldplaneeringu üldistustasandil on vajalik telekommunikatsiooni valdkonnas tingimuste seadmine.
424.	Riigimetsa Majandamise Keskus Raplamaa metuskond 12.07.2024 telefonivestlus	Härgla kaitseala on üldplaneeringus nimetatud kavandatavana. Kaitseala on aga juba moodustatud. Palun korrigeerida. Härgla kaitseala võiks olla jätkuvalt kutsutud rahva seas käibiva nimega „Võlumets“.
425.	eraisik 14.08.2024 telefonivestlus	Pirgu maardla piirkonnas ei peaks olema mäetulundusmaa, vaid tuleks kavandada maardla ammendumise järgseid tegevusi. Kaevandus on juba ammendatud, taastamiskavagi on koostatud ning plaanis on algatada detailplaneering üksikelamuala kavandamiseks.
426.	Hagudi küla külavanem 07.09.2024 e-kiri dokumendi viide	<p>Käesolevaga edastan Hagudi kandist kogunenud arvamusi ja ettepanekuid üldplaneeringule ja KSH-le. Nende teemade avamisega kogukonnale aruteluks tekkis rohkem küsimusi ja ettepanekuid pole veel küps lisada täpses lõplikus sõnastuses ning oleks vajalik avalik arutelu.</p> <p>Mõned põhilised arvamusel ja ettepanekud praeguses etapis:</p> <p>Lühidalt on Hagudi kandi peamised ettepanekud seotud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hagudi raba - kohalik kaitseala – ettepanek lisada - ÜP seletuskiri ja KSH aruanne (Härgla juurde) 2. Hagudi alevis ja Hagudi külas on märkimata perspektiivne kergliiklustee asukoht (maaeraldused on valdavalt olemas)

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 50 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		Hagudi raudteejaama parkla perspektiivse laienduse ala võiks olla võimalikult varakult planeeringus koos rattaparklatega ja kergliiklusteedega.
		3. Hagudi alevis on T15 riigimaantee äärsed väikeelamute aladele maakasutuse juhtotstarve määratletud segaotstarbega. Kuna see toob kaasa olulised muutused elanikele oma kodudes, siis kas on neile kõigile teada antud sellest muutusest? Kas neid on teavitatud kõigist kaasnevatest mõjudest ja nad on andnud oma teadliku nõusoleku?
		4. T15 uue trassi eskiis-variandid tekitavad palju küsimusi ja kogukond soovib kohtumist transpordiametiga. Peale konflikti uute elamualadega on konfliktala ka maardla ja rohevõrgustikuga, kuhu langeb suur surve ka seoses Rail Balticu ehitusega Hagudi rabas.
		5. Konfliktala rohevõrgustikuga maardla alale on taastamisprojektiga ette nähtud järv. Kuidas järv ja T15 koos saavad toimida?
		6. Maardlad Kaitsmata põhjavee alal T15 trassi alt maavara väljamine ka põhjavee tasemest altpoolt – suurendab ohtu põhjaveele kaitsmata põhjavee alal(puuduvad kaitsvad kihid)
		7. Paemurru kinnistu Hagudi külas elamumaaks Mitmed teemad on ebamäärased ja ainult õigema sõnastuse otsimine ei ole ka lahendus. Näiteks on varieeruv maaameti kaardikihil on pärandkultuuri objektid (nr 669:POK:003). Hagudi põlisküla. Meie külas on see kaardikiht rikkalikult kaetud pärandkultuuri ja kultuurimälestistega. See on ka nagu kokkuleppeline lähenemine, et kas ÜP võtab aluseks registrid ja maa-ameti teatud kaardikihid ning kinnitab omalt poolt kõigi nende objektide suhtes teatud hoiakud.
		KSH: Üldplaneeringu vastavus Eesti keskkonnastrateegia eesmärkidele 2. 2. Saavutada pinnavee ja põhjavee hea seisund Eesmärgiga arvestatakse. Lisada: Üldplaneering näeb ette, et uute ja olemasolevate maardlate laienduste kavatsuse juures peab olema uuring mõjude ulatuse väljaselgitamiseks keskkonnale ja põhjaveele. Maardlate aladel sarnaselt tootmisaladele kehtivad kõrgendatud ohutusnõuded ja loataotluse menetlus käigus tagatakse lahendused sademevee puhastamiseks (öli-,

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 51 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>bensiini- ja liivapüüdurid, sademevee vahemahutid) ja kindlustatakse järelevalve kord.</p> <p>3. Maavarade keskkonnasõbralik kaevandamine, mis säästab vett, maastikke ja õhku, ning maapõueressursi efektiivne kasutamine minimaalsete kadude ja minimaalsete jäätmetega.</p> <p>Eesmärgiga arvestatakse. Maardlate kasutuselevõtul või maardlas uute karjääride rajamisel tuleb enne maavara kaevandamise lubamist selgitada välja keskkonnamõju võimalik ulatus ning rakendada asjakohaseid meetmeid kaasnevate keskkonnamõjude vältimiseks või leevendamiseks.</p> <p>Lisada /asendada: Kaitsmata ja halvasti kaitstud põhjavee aladel vajab ka arvele võetud maavara tarbevaru kaevandamiseks keskkonnamõju taotluse eel hindamist kas maavara väljamisest saadav kasu ületab võimaliku mõju põhjaveele ja keskkonnale.</p>
		<p>8. Loodus- ja kultuurmaastike toimivus ja säästlik kasutamine. Mitmeotstarbeliste ja sidusate maastike säilitamine.</p> <p>Eesmärgiga arvestatakse. ÜP kohaselt on suur osa vallast väärtustatud loodus- või kultuurmaastikena, lisaks asuvad vallas erinevad väiksemad kultuuriväärtuslikud alad ja objektid.</p> <p>Lisada selgem määratlus: ÜP näeb ette kaardistatud (kaardile kantud, registreeritud jms) pärandkultuuri objektide, kultuurimälestiste, väärtuslike maastike ja miljööväärtuslike alade säilimise.</p>
		<p>14. Tervist säästev ja toetav väliskeskkond.</p> <p>Eesmärgiga arvestatakse. Üldplaneeringus on kavandatud täiendavad kergliiklusteed. Planeering seab arenduspõhimõtted müra jt häiringute vältimiseks ja vähendamiseks elamise, puhkamise ja sotsiaalse juhtotstarbega aladel.</p> <p>Vastuolu Hagudi alevikus riigimaantee äärsetele väikeelamutele segaotstarbega maa-ala juhtotstarbe määratlemisega hakkavad elamutele kehtima III kategooria müranormid, mis ei kaitse elanikke ülemäärase (liiklus)müra eest, sh öösiti.</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 52 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>Kuidas mõista?</p> <p>Samuti puudub võimalus üldplaneeringus muuta riigimaantee T15 trassi või Rapla ringtee trassi. Mõlema objekti puhul täpsustatakse paiknemist vastavate projektide ning keskkonnamõju hindamiste või muude uuringute raames.</p> <p>Ettepanek: Esitatud riigimaantee T15 trassi keskkonnamõju strateegiline hindamine tuleb selle menetluse käigus ikkagi teostada. Praegu seda tehtud ei ole. Objekti keskkonnamõju hindamine ei asenda keskkonna strateegilise mõju hindamist.</p> <p>Hagudi piirkonnas rohevõrgustikule tekkiv suurte taristuobjektide nagu Rail Baltica ja T15 koosmõju vajab hindamist, eriti Hagudi maardla alal, kus on olemasolev konflikti koht ja uute taristuobjektide ehitustega potentsiaalsete mõjude avaldumise ala. Hinnata mõjud ja kaaluda alternatiive.</p> <p>6.3.1. Rapla valla territooriumil on rohevõrgu võimalikeks konfliktikohtadeks eelkõige taristuobjektid: valla territooriumi läbiv Rail Balticu (RB) trass ja T15 Tallinn–Türi tugimaantee, mille koridorid kulgevad kohati teineteise lähialas, mõjutades rohevõrgustiku toimimist kumulatiivselt.</p> <p>Rail Balticu maakonnaplaneeringuga on ette nähtud: 10. Maavarade kasutamisel rohevõrgustiku alal on eesmärk negatiivse keskkonnamõju minimeerimine ning looduslike protsesside ja maastikuilme taastamine pärast majandustegevuse lõppemist. Asendada: Maavarade vältimatul kasutamisel rohevõrgustiku alal on vajalik negatiivse keskkonnamõju vältimiseks ja tõhusate leevendusmeetmete rakendamiseks eelnev keskkonnamõjude uuring ning pärast majandustegevuse lõppemist ökosüsteemi taastamine.</p> <p>6.3.3 Looduskaitsealused objektid Käesoleva planeeringuga tehakse ettepanek Härgla ja Hagudi raba kohaliku kaitseala moodustamiseks. Härgla kohaliku kaitseala moodustamise eesmärk on olulise puhkeala säilitamine. Kohaliku kaitse alla võtmine toimub eraldiseisva protsessina.</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 53 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>Lisada: Hagudi raba kohaliku kaitseala moodustamiseks</p> <p>6.4.1 Riigimaanteed</p> <p>Rapla valla üldplaneering kajastab Transpordiameti koostatud maantee nr 15 Tallinn–Rapla–Türi põhimõttelist trassikoridori. T15 täpsem kavandamine toimub eraldi projekti käigus, mil selgub ka maantee täpne asukoht. Planeeringu kaardil on kajastatud ka T15 trassi võimalikud alternatiivid. Alternatiivide võrdlus viiakse läbi projekteerimise etapis.</p> <p>Ei saa nõustuda: Alternatiivseid asukohti võrreldakse planeerimise etapis ja selleks on vajalik ka KSH. Projekteerimise etapis jääks vaid KMH.</p>
		<p>6.4.4 Kergliiklusteed</p> <p>Rapla vallas on rajatud kergliiklusteid peamiselt suuremates asulates ja nende lähialas. Pikim kavandatud kergliiklustee ühendab Rapla linna ja Kehtna alevikku.</p> <p>Kavandatud kergliiklusteed täiendavad kergliiklusvõrgustikku asulates ja lähialades, ühendades olulisi sihtkohti. Olemasolevad ja kavandatavad kergliiklusteed on kantud maakasutuskaardile.</p> <p>Lisada maakasutuskaardile Hagudi – Rapla ja Hagudi – Rõa kergliiklusteede perspektiivsed asukohad. (Maaeraldused on valdavalt tehtud)</p>
		<p>6.6.2 Müra normtasemete kategooriad</p> <p>Üldplaneeringus kavandatava maakasutuse plaanil Hagudi alevikus on riigimaanteed ääristavate kinnistute juhtotstarbeks määratletud „Segahoonestuse maa-ala” (pruuni värviga) valdavalt väikeelamute alal. Sellega seoses tekib küsimus, et kas kõik puudutatud isikud, nende kinnistute omanikud, on selle juhtotstarbe ning kaasnevate muudatusega kursis? Näiteks on müra normtasemed erinevad II kategooria – väikeelamu maa-alal ja III segahoonestuse maa-alal.</p> <p>Taolise oluliselt omanikke-elanikke puudutava otsuse koos kaasnevate mõjudega peab tegema puudutatud isikutele teatavaks otseteavitusega, et nad ei peaks hiljem minema ÜP kohtusse vaidlustama.</p> <p>Selgus, et Hagudi alevi elanikud ei ole teavitatud.</p>
		<p>4.3 Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud</p> <p>Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad on:</p>

RAPLA VALLA ÜLDPLANEERINGULE ESITATUD ETTEPANEKUD alates 3. juulist 2024 54 / 54

Jrk nr	Esitaja, kuupäev, nr	Seisukoht, arvamus, ettepanek
		<p>▪ tootmis-, ladustamis- või muu tegevuse kavandamisel või laiendamisel, millega võib kaasneda keskkonnamõju või häiring ümbruskonnale</p> <p>lisada tootmis-, kaevandamis- ladustamis- või muu tegevuse kavandamisel või laiendamisel, millega võib kaasneda keskkonnamõju või häiring ümbruskonnale (sest kaevise väljavedu raskeveokitega vajab eraldi määratlust sobivatele juurdepääsuteedele, mis ei ohusta elanike elu ja tervist ningtagab igal aastaajal läbipääsu.</p> <p>5.5. 2. Negatiivset mõju omava (õhusaaste, müra, kiirgus, vibratsioon, ebameeldiv lõhn ning ohtu suurendava, liiklussageduse kasv) tootmisega maad planeerida elamu- ja puhkealadest piisavasse kaugusesse, et tagada tundliku maakasutusega puhvervöönd. Arvestada tootmise kavandamisel valdavate tuulesuundadega¹⁰.</p> <p>6. Transpordivood suunata võimalusel elamu-, puhke- ja ühiskondlikest aladest mööda.</p> <p>5.6 Mäetööstuse maa-ala (TM) 3. Turba kaevandamiseks tuleb eelistada juba kuivendusest rikutud alasid. Asendada: Turba kaevandamiseks tuleb eelistada kaevandamisest rikutud aladel turbavarude väljamist ja piirduda keskkonnalubade menetlusel vaid Keskkonnaministri määruses „Kaevandamisest rikutud kaevandamisväärsede turbaalade nimestikuga.</p>

Ettepanekud koondas vallaarhitekt. Viimati uuendatud 24. septembril 2024.